

Vandalizmə məruz qalmış mədəni irsimiz bərpa olunur

6

№ 040 (6481) 3 mart
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan və Fransa prezidentləri arasında telefon danışığı olub

Martın 1-də Fransa Respublikasının Prezidenti Emmanuel Makron Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

ABŞ kəşfiyyatı: Rusiya Ukraynaya qarşı lokal savaştan total müharibəyə keçir

ABŞ kəşfiyyatı Rusiyanın Ukraynaya hərbi müdaxiləsinin ikinci dalğası barədə məlumatlara malik olduğunu bəyan edib. Bu haqda Ağ ev administrasiyasının nümayəndələri danışıqlar. Söhbət isə, əsasən, müəyyən ordu birləşmələri tərəfindən Ukrayna müqavimətinin qırılmasından gedir.

“Azərbaycan qonşu ölkələrlə sülh və təhlükəsizlik şəraitində yaşamağa üstünlük verir”

3 **A**zərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Prezident İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyası çərçivəsində keçirilən iclasında dünyanın ən böyük bəlaalarından biri olan...

Nüvə silahının tətbiqi hədəsi BLEFDİR

Rusiya ilə Ukrayna arasında baş verən toqquşmalar indi bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Bu da səbəbsiz deyil və bütün dünyanın bu məsələyə münasibət bildirməsi onu göstərir ki, hələ də narahatlıqlar hökm sürməkdədir.

4

Bu şəxslərə SAD XƏBƏR: Ünvanlı sosial yardım ala bilərlər

9 **Pay torpağı olanların hansı halda ünvanlı dövlət sosial yardımını ala biləcəyi məsələsinə aydınlıq gətirilib.** Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Maddi-Məişət Şəraitinin Müayinəsi üzrə Mərkəzi Filialının direktoru Nicat İsmayilov "Sosial saat"da bildirib ki, əgər vətəndaşın...

7 **Azərbaycan COVID-19-la mübarizə çərçivəsində nümunəvi siyasət həyata keçirir**

“Koronavirus infeksiyasının yayıldığı ilk gündən etibarən Azərbaycan dövləti əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində bütün lazımi tədbirləri həyata keçirmişdir. Bununla yanaşı Azərbaycan dövləti koronavirusla...

Dünya enerji bazarı ŞOKDA: Sanksiyalar global iqtisadiyyatı çalxalayır!

Həkimdən açıqlama: Duzdan çox istifadə orqanizmdə şişkinlik yaradır

16

Gündəlik həyatda əsasən mətbəxdə yemək bişirərkən duzdan çox istifadə edilir. Duz tərkibində ən çox natrium olan qida növüdür, eyni...

Tələbələr ikinci dəfə təhsil krediti götürə bilər?

4

“Təhsil tələbə krediti”nə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən ali, orta təhsil müəssisələrində əyani və ödənişli təhsil alan tələblər müraciət edə bilər...”

Azərbaycanla Rumıniya arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq prinsiplərinə əsaslanır

Prezident İlham Əliyev Rumıniyanın energetika nazirini və strateji layihələr üzrə xüsusi nümayəndəni videoformatda qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 2-də Rumıniyanın energetika naziri Virgil-Daniel Popeskunu və strateji layihələr üzrə xüsusi nümayəndə Ana Birçalı videoformatda qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Rumıniyanın energetika naziri Virgil-Daniel Popesku Rumıniya Prezidenti Klaus Yohannisin diplomatik əlaqələrimizin qurulmasının 30 illiyi münasibətilə və Prezident İlham Əliyevi Rumıniyaya səfərə dəvətlə bağlı dövlətimizin başçısına ünvanladığı məktubu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı məktuba görə minnətdarlığını Rumıniya Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi. Söhbət zamanı Azərbaycanla Rumıniya arasında münasibətlər

rin strateji tərəfdaşlıq prinsiplərinə əsaslandığı vurğulandı və bu baxımdan strateji tərəfdaşlığa dair imzalanmış birgə Bəyannamənin önəmi qeyd edildi.

Virgil-Daniel Popeskunun səfərinin ölkələrimiz arasında ener-

getika sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə töhfə verəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Görüşdə Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinə toxunuldu, bu əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı və ölkəmizlə Avropa İt-

tifaqının 9 üzv dövləti arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlərin imzalanmasının bunun yaxşı göstəricisi olduğu qeyd edildi. Söhbət zamanı əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan və Fransa prezidentləri arasında telefon danışığı olub

Martin 1-də Fransa Respublikasının Prezidenti Emmanuel Makron Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Söhbət zamanı Ukraynada cərəyan

edən böhran vəziyyəti və Ukraynaya humanitar dəstəyin göstərilməsi məsələləri müzakirə olunub. Telefon danışığı zamanı, həmçinin enerji məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

XİN: "Sumqayıtda törədilən qanlı hadisələr Azərbaycana qarşı öncədən planlaşdırılmış təxribat idi"

Ermenistan Xarici İşlər Nazirliyinin Sumqayıt hadisələri ilə bağlı yaydığı tamamilə əsassız və yalan dolu iddialar tərəfimizdən dəfələrlə cavablandırılıb. Növbəti dəfə vurğulayırıq ki, 1988-ci il fevralın sonlarında Azərbaycan SSR-in Sumqayıt şəhərində törədilən qanlı hadisələr Azərbaycana qarşı öncədən düşünülmüş və planlaşdırılmış təxribat idi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva Ermənistan XİN-dən Sumqayıt hadisələri ilə bağlı bəyanatının şərh edilməsinə dair KİV-in sualını cavablandırarkən deyib.

L.Abdullayeva deyib: "Xatırladıq ki, SSRİ Baş Prokurorluğu tərəfindən baş vermiş hadisə ilə bağlı cina-

yət işi açıldı, istintaq aparıldı, nəticədə iğtişaşların icraçıları və əlbir olan şəxslər, həmçinin ümumi sayı 32 nəfərdən ibarət qurbanlar müəyyən edildi. Qeyd etmək istərdik ki, hadisə qurbanlarının 6 nəfəri azərbaycanlı idi. Ermənistan XİN-in diqqətinə çatdırırıq ki, hadisələrin səbəbkarı, yürüşə başçılıq edən, 6 nəfəri öldürən və erməni millətindən olan 3 qadına təcavüz edən şəxs milliyətcə erməni Eduard Qriqoryan olub. Onun barəsində Sumqayıtda yaşayan ermənilərin çoxsaylı şahid ifadələri toplanıb. Məhkəmənin qərarı ilə 12 il azadlıqdan məhrum edilən E.Qriqoryan cəzasını çəkmək üçün Ermənistana köçürülüb və daha sonradan azadlığa buraxılıb. 1988-ci il fevralın 27-29-da Sumqayıt hadisələri ilə əlaqədar məhkəmə prosesinin nəticələri ilə bağlı təqsirkar bilinən 92 nəfər barəsində həbs cəzası verildi, həmçinin bir nəfər ölüm cəzası aldı. Müqayisə üçün onu da qeyd etmək istərdik ki, 1980-ci illərin sonlarında Ermənistan SSR-də azərbaycanlıların tarix boyu sıx yaşadıqları rayonlardan zorla qovulması zamanı 217 azərbaycanlının ölümündə təqsirli olanlar barəsində heç bir təd-

bir görülmədi".

XİN-in Mətbuat xidməti idarəsinin rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycanın 20 faiz ərazisinin otuz ilə yaxın müddətdə hərbi işğal altında saxlanan Ermənistan öz təcavüzkar siyasəti çərçivəsində çoxsaylı müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlər, o cümlədən Xocalı soyqırımını törədib. Lakin bu cinayətləri törədənlərdən heç kim bu günədək hüquqi məsuliyyətə cəlb olunmayıb. "Ermənistan XİN-ə xatırladıq ki, Azərbaycan Respublikası beynəlxalq səviyyədə tanınmış suveren ərazisinin bir hissəsində Ermənistanın onilliklər boyu davam edən hərbi işğalına son qoyub və ərazi bütövlüyünü təmin edib. İşğal faktorunun aradan qaldırılması ilə hazırda bölgədə yaranan yeni, əməkdaşlıq və sülh quruculuğu imkanlarından faydalanmaq əvəzinə yalan, əsassız və düşmənçilik təşviq edən bəyanatların verilməsi Ermənistanın əsl niyyətini nümayiş etdirir. Nə qədər ki, Ermənistan hakimiyyəti yalan üzərində qurulan barışmaz mövqeyə nümayiş etdirəcək, təəsüf ki, bir o qədər erməni xalqı sülh və rifahdan məhrum olacaq", - deyə o əlavə edib.

İordaniyalı akademik: Rusiya və Azərbaycan prezidentləri iki ölkənin münasibətlərini müttəfiqlik səviyyəsində qaldırıblar

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya rəsmi səfəri zamanı rusiyalı həmkarı Vladimir Putin ilə imzaladığı müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə iki ölkənin münasibətlərində yeni mərhələnin başlanğıcı olub. Azərbaycan və Rusiya prezidentləri münasibətləri müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırıblar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri İordaniyalı akademik Mervan Suda İordaniyanın "Əl Ənbat" qəzetində, həmçinin Əlcəzairin "Əl Hərir" və İraqın ANN portallarında dərc olunmuş məqaləsində yazıb.

Məqalədə qeyd olunub ki, Prezi-

dent İlham Əliyevin mətbuata bəyanatında iki ölkə arasında çox geniş hüquq-müqavilə bazasının olduğunu, 245 sənəd imzalandığını diqqətə çatdırıb. Azərbaycanın dövlət başçısı vurğulayıb ki, bu sənədlərin arasında səfər zamanı imzalanmış Bəyannamə xüsusi əhəmiyyət kəsb edir və münasibətləri müttəfiqlik səviyyəsinə çıxarır.

Müəllif ərəbdilli oxuculara Azərbaycan Prezidentinin səfəri çərçivəsində TASS agentliyində təşkil olunmuş görüş, habelə Rusiyanın nüfuzlu mətbu orqanlarında iki ölkənin prezidentlərinin imzaladıqları Bəyannamənin əhəmiyyəti barədə dərc olunmuş məqalələr haqqında da məlumat verir.

“Azərbaycan qonşu ölkələrlə sülh və təhlükəsizlik şəraitində yaşamağa üstünlük verir”

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Prezident İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyası çərçivəsində keçirilən iclasında dünyanın ən böyük bələlərindən biri olan koronavirus pandemiyası ilə mübarizədən danışıraq, qlobal problemə çevrilən vaxsınların ədalətsiz bölgüsü məsələsinə dünyanın diqqətini çəkdi. Məhz bundan sonra BMT-nin vaxsınların ədalətsiz bölgüsü ilə bağlı

qətnaməsi qəbul edildi. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov BMT İnsan Hüquqları Şurasının 49-cu iclasında çıxışında söyləyib.

Nazir qeyd edib ki, ölkəmiz iqtisadi cəhətdən kasıb ölkələrdə yardımını əsirgəməyib. Azərbaycanın qonşu ölkələrlə sülh və təhlükəsizlik şəraitində yaşamağa üstünlük verdiyini diqqətə çatdıraraq nazir bunun bölgənin təhlükəsizliyi və region ölkələrinin inkişafı üçün vacib olduğunu vurğulayıb.

Ceyhan Bayramov vurğulayıb ki, Azərbaycanın mədəni irsi torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğal nəticəsində məhv edilib. Yaşayış məskənləri dağıdılıb, tarixi, dini və mədəni abidələrimiz məhv edilib. Azərbaycan mənşəyindən asılı olmayaraq, azad edilmiş ərazilərdəki bütün mədəni və dini abidələrin ən yüksək səviyyədə bərpasına çalışır.

Ölkəmiz münaqişədən zərər çəkmiş ərazilərinə müstəqil UNESCO texniki missiyasının göndərilməsi ilə bağlı danışıqlar aparır.

Oleq Bondarenko: “Bu prosesdə Rusiya və Avropa itirəcək, ABŞ isə qazanacaq”

ABŞ və Aİ-nin sanksiyaları Rusiya iqtisadiyyatına çox mənfi təsir göstərəcək, çünki artıq bu cür ehtimallar üçün bütün əsasların olduğu aydındır. SİA xəbər verir ki, bunu Caliber.az-a Proqressiv Siyasət Fondunun direktoru, rusiyalı ekspert Oleq Bondarenko ABŞ və Aİ sanksiyalarının Rusiya iqtisadiyyatı üçün mümkün mənfi nəticələrini şərh edərkən deyib.

Xatırladaq ki, Aİ-nin üçüncü anti-Rusiya sanksiyaları paketi ən böyüyü olub - bu, maliyyə, enerji, neqliyyat, texnologiya sektorlarına, eləcə də viza siyasətinə təsir edir. Bondarenkonun sözlərinə görə, Rusiyanın bu vəziyyətə əsaslı şəkildə hazırladığı barədə bəyanatlar daha çox pis oyunda yaxşı minaya bənzəyir.

“Məsələn, 2021-ci ilin dekabrında Londonda 240 ton qızıl göndərilib. Hazırda Rusiya Qərbdə qalan bütün əmanətlərinin, əmanətlərinin, qiymətli kağızlarının demək olar ki, yarısını artıq itirib. Bu, böyük puldur. Yeni söhbət Qərbdə dondurulmuş yüz milyardlarla avrodan gedir. Ona görə də Rusiyanın bu müharibəyə hazırladığını söyləmək, mənəcə, düzgün deyil. Qərbin sanksiyalarının Rusiya iqtisadiyyatına ciddi zərər vuracağı şübhəsizdir. Etiraf edərəm ki, Rusiya bir müddət əvvəllər olduğu kimi deyil, praktiki olaraq idxalın əvəzlənməsi ilə məşğul ola bilər. Amma rus planşetlərinin, mobil telefonlarının, rus texnologiyasının real həyatda Qərb planşetlərini əvəz etməsi üçün vaxt keçməlidir. Və bu, bir və ya iki aydan çox çəkə bilər. Bu isə artıq böhranın qaçılmaz olacağından xəbər verir.

Qərbin sanksiyaları nəticəsində Rusiyanın bank sektorunun ciddi şəkildə təsirlənəcəyi də aydındır. Bu da göz qabağındadır, çünki Ukrayna ilə hərbi böhran başlamazdan əvvəl Rusiyada böyük pul yox idi, ona görə də dövlətin maliyyələşdirilməsinə ümid yaranacaq, dövlət iqtisadiyyat üçün ən vacib sektorları dəstəkləyə biləcək. Amma problem ondadır ki, bu pul tez tükənəcək və bu, təkəcə bir tikinti sektoruna deyil, iqtisadiyyatın digər sahələrinə də təsir edəcək. Buna uyğun olaraq, bütün digər məsələlərdə iqtisadi problemlə üzleşəcəyik. Bu vəziyyətdə qiymət artımı və inflyasiya qaçılmaz olacaq. Hələlik hökumət və Mərkəzi Bank məzənnənin artımını cilovlamağa çalışır, amma buna külli miqdarda vəsait xərclənir, qorxuram ki, bu, uzun müddət kifayət etməyəcək. Artıq məlum olur ki, tezliklə ölə

kədə valyuta qıtlığı yaranacaq, çünki onu hardansa əldə etmək lazım gələcək. Və haradan? Bu, sualdır.

Sənaye və istehsal sektorlarını nələrin gözlədiyini təfərrüatı ilə deməyəcəyəm, amma çətin günlər içində olduğumuz aydındır. Digər tərəfdən, Rusiya ölkədən valyuta ixracını qadağan etdi ki, bu da xaricdə yaşayan və vətənləri ilə daimi maliyyə əlaqələri olan öz vətəndaşlarının həyatını çətinləşdirdi. Mövcud vəziyyət bu insanların həyatını çətinləşdirib, təşviş içindədirlər, necə yaşamağa davam edəcəklərini anlamırlar.

Artıq bu gün Rusiyada ciddi işçi axını var, o, davam edəcək və daha çox təhlükəsizlik problemlərinə görə deyil, rublun ucuzlaşmasına görə”, - rusiyalı ekspert bildirib.

Bondarenkonun sözlərinə görə, qarşılıqlı sanksiyalar təkəcə Rusiyaya və onun Aİ-dəki ən yaxın tərəfdaşlarının iqtisadiyyatına deyil, həm də bütün Avrasiya məkanına təsir edəcək.

“Beləliklə, əslində, çoxlu sayda dövlətlərə təsir edəcək qarşıdan gələn qlobal böhrandan danışmaq olar və bu böhran nəticəsində bütün dünya iqtisadiyyatı yenidən strukturlaşdırılacaq. Bütövlükdə bugünkü vəziyyətə gəlincə, mən hesab edərdim ki, müharibə ümidli vəziyyətdə ən son çıxış yoludur. Vəziyyətin ümitsiz olub-olmadığını bilmirik, çünki indiyə qədər ümitsiz adlandırmaq üçün heç bir argument yoxdur. İndi bütün dünya Ukraynada baş verən bu faciəni izləyir və əslində, bu xüsusi əməliyyatın nə üçün başladığı bəlli deyil. Və verilən izahatlar, sadəcə olaraq, kifayət deyil. Bu gün artıq aydındır ki, ABŞ-dan başqa, həmişə olduğu kimi, bu müharibədə tamamilə hamı uduzacaq. Rusiya zəifləyəcək, Avropa zəifləyəcək və böhranın nə vaxt bitəcəyini proqnozlaşdırmaq çətinidir”.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

“France Soir” portalı Xocalı soyqırımından yazır

Fransanın “France Soir” portalında hüquq elmləri doktoru, Strasburq vəkillər kollegiyasının üzvü Jan-Emmanuel Medinanın “Xocalı - 1992-ci il fevralın 26-da baş vermiş qırğından 30 il sonra: hansı xatirə?” sərəlvhəli məqaləsi dərc olunub.

Bələ ki, məqalədə sovet imperiyasının son illərində Ermənistanın Azərbaycana qarşı əsassız iddiaları nəticəsində baş verən münaqişənin 1 milyondan çox azərbaycanlının doğma yurd-yuvasından didərgin düşməsi və qovulmasına səbəb olduğu bildirilib. Qeyd olunub ki, 2020-ci il sentyabrın 27-də bölgədə hərbi əməliyyatlar yenidən başlayıb. 44 günlük əməliyyatlardan sonra 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin arasında üçtərəfli atəşkəs sazişi imzalanıb. Bu tarixi saziş birinci müharibədən əvvəl mövcud vəziyyəti faktiki olaraq bərpə etdiyi üçün əsl dönüş nöqtəsi oldu.

Məqalədə bildirilib ki, Ermənistan ilə Azərbaycan arasındakı münaqişənin döyüş meydanlarında ən çox yadda qalan və unudulmayan hadisəsindən - Xocalı qırğınından 30 il ötür. Yazıda Xocalının strateji mövqedə yerləşməsindən, Ermənistanın ərazi genişləndirmək siyasətinə mane olmasından söz açılıb: “Xocalı şəhəri münaqişədə strateji əhəmiyyət kəsb edirdi. Xankəndi ilə Ağdam arasında Əsgəran üzərindən keçən Şuşa yolunun şimal-cənub

oxunda dağlar boyunca uzanan yolla kəşifən Xocalı dəmir yolu nəqliyyatında mühüm mərkəz idi və regionda yeganə hava limanına malik idi. Erməni hərbi qüvvələri Xocalı şəhərini ələ keçirməyə can atırdılar. Hücumdən bir neçə gün əvvəl radio vasitəsilə Xocalı şəhərinin boşaldılmasına dair çağırışlar göstərir ki, Ermənistan Azərbaycana qarşı müharibədə sadəcə qələbə çalmaq istəmərdi, şəhərləri tutmaq və sakinləri qovmaq istəyirdi”.

Bildirilib ki, heç bir xarici müşahidəçi, hətta Azərbaycan da Ermənistan hərbi qüvvələrinin beynəlxalq hüququn bütün qaydalarını kobud şəkildə pozacağını təsəvvür etmərdi. Əzəli - azərbaycanlı əhalisi qovulmuş Ermənistan Qarabağı işğal etmək, daha sonra isə uzunmüddətli əsaslarla işğal olunmuş əraziləri “böyüyük Ermənistan” layihəsinə daxil etmək və zaman keçdikcə müstəmləkələşdirmək üçün asan yollar axtarırdı.

Xocalı şəhərində erməni silahlı qüvvələrinin törətdiyi faciə barədə ətraflı məlumat verən J.-E. Medina yazıb ki, Qafqaz regionunun müasir tarixində amansız qırğına məruz qalan Xocalı Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin episentrinə çevrilib.

Hücumun gedişinin ətraflı təsvir olunduğu məqalədə 1990-cı illərin əvvəllərində Orta Asiyadan qaçqın düşmüş Ahıska türkləri ilə birlikdə azərbaycanlılardan ibarət 6300 nəfər əhalisi olan Xocalı dəfələrlə bombardmana və blokadaya məruz qalıb. İşıq, qaz və su olmayan şəhər yüngül silahlanmış 160-a yaxın özünümüdafiə qüvvələri tərəfindən müdafiə olunurdu. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı Qafqaz regionunun müasir

tarixində misilsiz qırğına məruz qalaraq Ermənistan-episentrinə çevrildi. Erməni qüvvələri tərəfindən mühasirəyə alınan Xocalı şəhəri bir gecədə yerlə-yeksan edildi. Həmin qarlı fevral gecəsində erməni silahlı qüvvələri tərəfindən mühasirəyə alınmış Xocalı şəhid şəhər oldu. Qırğın Azərbaycanın digər ərazilərində sığınacaq tapmaq istəyən rümlü əhalinin tədricən çıxarılması zamanı baş verib. Erməni hərbi qüvvələrinin qəzəbi sonra evlərində qalan onlarla ailənin üzərinə çevrilib. Hücum nəticəsində 613 sakin, o cümlədən 63 uşaq, 106 qadın xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib. Soyqırımı nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirib. Girov götürülən 1275 nəfərdən 197-nin taleyi indiyədək məlum deyil. Mülki insanlar diri-diri yandırılıb, başlarının dərisi soyulub, başları kəşilib, gözləri çıxarılarq öldürülüb.

Fransalı vəkil qeyd edib ki, ölkəsinin bəzi rəsmiləri ermənipərəst mövqə tutsa da, rəsmi Paris BMT Təhlükəsizlik Şurasının münaqişə ilə bağlı dörd qətnaməsini qeyd-şərtsiz imzalayıb. Fransa Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsində həmişə beynəlxalq hüququn yanında olub və Azərbaycan dövlətinin suverenliyini təmin olunmasının vacibliyini ifadə edib.

“Ermənistan Xocalı qətləmini etiraf etdiyi üçün Parisin xocalıların yaşamış olduğu əzablarla bağlı fikrini söyləməsinin vaxtı çatıb”, - deyər fransalı vəkil ölkəsinin Xocalı qətləmini tanımağa çağırıb. O, Xocalı qətləminin tanınması ilə bağlı hüquqi əsasları da oxucuların diqqətinə çatdırıb.

YAP Səbail rayon təşkilatında gənclərlə görüş keçirilib

Düənən Yeni Azərbaycan Partiyası Səbail rayon təşkilatında Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamovun gənclərlə görüşü baş tutub. SİA-nın verdiyi məlumata görə, tədbirdə YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Muxtar Nağıyev iştirak edib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Muxtar Nağıyev partiyanın yarandığı ilk gündən gənclərin bura böyük rolu olduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının gəncləri hər zaman bu partiyanın dövlətimizin əbədliliyini, nüfuzunu daim qoruyub saxlayacaq. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən çox etibarlı zəmin qurulub. Bu zəmin əsasında cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən işlər görülür. Bildiyimiz kimi artıq 30 il həsrətimdə olduğumuz torpaqlarımıza qovuşduq. Bu uğurun qazanmağın əsası səbəbi də düzgün siyasətdir. Xalqımız Prezident ətrafında bir yumruq kimi birləşib. Təbii ki, burada Azərbaycan gəncliyinin çox böyük rolu var. Muxtar Nağıyev fikirlərinə davam edərək bu gün dünyada mövcud olan yeniliklərin gənclər tərəfindən öyrənilməsinin vacib olduğunu vurğulayıb: "Əminəm ki, gənclərimiz bu ruhda böyüyür. Onlar cənab Prezidentin verdiyi tövsiyələrdən nəticələr çıxarıblar".

Tədbirdə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov deyib ki, bu il Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin fəaliyyəti daha maraqlı qurulacaq: "YAP Gənclər Birliyinin heyəti formalaşandan sonra qarşımıza qoyulan ilk məsələ fərq qoymadan bütün gənclərlə iş aparmaqdır. Etdiyimiz layihələrdə çalışırıq ki, gənclər arasında fərq qoymayaq".

Bəxtiyar İslamov fikirlərinə davam edərək gənclərin partiyanın işlərində daha yaxından fəaliyyət göstərmələrini bildirib: "Nə qədər çox insan aktiv olsa, bir o qədər yaxşı iş görə və bir o qədər yaxşı təcrübə qazana bilər. Yeni Azərbaycan Partiyası və Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi hazırda öz beynəlxalq əlaqələrini qurur. Bu gün Türkiyə ilə çox yaxşı əlaqələrimiz var. Gələcəkdə Türkiyə ilə birgə layihələrimiz olacaq". Sonda isə YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov gənclərin verdiyi sualları cavablandırıb.

Arzu Qurbanzadə

Tələbələr ikinci dəfə təhsil krediti götürə bilər?

"Təhsil tələbə krediti"nə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən ali, orta təhsil müəssisələrində əyani və ödənişli təhsil alan tələbələr müraciət edə bilər. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Təhsil Tələbə Krediti Fondunun sosial media mütəxəssisi Emin Şeydayev bildirib.

Onun sözlərinə görə, peşə təhsili alan tələbələrə də təhsil tələbə krediti verilir, lakin bu yüksək ixtisaslı peşə təhsilində şamil edilir: "Tələbələrə hər semestr üçün bir dəfə müraciət etmə haqqı verilir. Kredit tələbənin illik təhsil haqqı əsasında verilir. Təhsil tələbə kreditinin standart və sosial olaraq iki növü var. Standart təhsil tələbə kreditində birinci semestr illik tələbə haqqının 20 faizini tələbə özü ödəyir, 30 faizini isə Təhsil Tələbə

Təhsil Krediti

- × Krediti Fondu ödəyir. İkinci semestr müraciət edildikdə isə 50 faizini fond qarşılıyır.
- × Sosial növdə isə birinci semestr 50 faiz, ikinci semestr də müraciət etdikdə 50 faizi fond tərəfindən qarşılır.
- × Əgər tələbənin müraciətinə imtina gələrsə və ya hər hansı bir xəta baş verərsə tələbə bu xətanı düzəldərək yenidən müraciət edə bilər.

Abutel İlhamqızı

Nüvə silahının tətbiqi hədəsi BLEFDİR

Rusiya ilə Ukrayna arasında baş verən toqquşmalar indi bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Bu da səbəbsiz deyil və bütün dünyanın bu məsələyə münasibət bildirməsi onu göstərir ki, hələ də narahatlıqlar hökm sürməkdədir. Baxmayaraq ki, Ukrayna tərəfi Rusiyanın həmləsinə layiqincə cavab verə bilər və hücumların qarşısını alır, hadisələrin bundan sonra necə cərəyan edəcəyini qabaqcadan söyləmək çox çətindir. Rusiya tərəfinin hazırkı durumdan razı qalmadığı da təkbəddir, çünki ruslar heç zaman ukraynalıların döyüşə bu qədər hazırlylıqlarının fərqində belə deyilməmişlər və bu, müharibənin gedişindən də görünür.

Rusiyanın mövcud vəziyyətlə barışmadığı göz önündədir. Hətta, bir çox siyasətçilər bunun ağır nəticələrə gətirib çıxaracağını da proqnozlaşdırırlar. Beləki, Rusiyanın bütün mövcud imkanlarından istifadə edəcəyi qorxusu var. Daha dəqiq desək, nüvə silahının istifadəsi indi müzakirə mövzudur. Doğrudur, nüvə silahı heç də sıradan bir silah deyil və onun istifadəsinin nə kimi nəticələrə gətirib çıxara biləcəyi aydın məsələdir. Dünya ictimaiyyəti bu silahın istifadəsini ağına belə gətirmək istəmir və bundan həddindən artıq ehtiyat edir, bir sözlə qorxur. Görünür elə Rusiyanın da bu qorxudan sui istifadə etmək niyyəti var.

Müharibənin heç də Rusiyanın istədiyi kimi getməməsi, toqquşmaların nəticəsinin Rusiyanı qane etməməsi rusları bərk qıcıqlandırır desək, yanılmırıq. Görünən odur ki, rusların hücumuna ukraynalıların cavab reaksiyası Rusiya prezidenti üçün də gözlənilməz, eləcə də arzuolunmaz olub. Əks halda Rusiya prezidenti Vladimir Putin nüvə silahının istifadəsi barədə ifadələri hədə olaraq ortaya atmadı. Nüvə başlıqlarının hazır vəziyyətə gətirilməsi əmri də təsadüfi hesab edilmir və əslində, bütün dünyada çox böyük rezonans da doğurub.

Bəllidir ki, nüvə silahları ilə bağlı hədə-qorxu gəlməkdə Rusiyanın məqsədi danışıqlarda üstünlük qazanmaqdır. Rusların belə bir hədə kəsməsi danışıqlar baxımından başadüşülən, an-

laşılındır. Sözsüz ki, Rusiya tərəfi öz şərtlərini qəbul etdirmək üçün bu vasitəyə əl atır və məhz bu baxımdan rusların belə hədələrinin dövrüyyəyə buraxıldığı da düşünülür. Əslində, bu zaman qədər ABŞ üçün ən qorxulu hesab olunan nüvə silahlarının istifadəsinə indi Ağ Ev soyuqqanlıqla yanaşır. Məhz amerikalılar Putinin nüvə silahı ilə bağlı fikirlərini hədə-qorxu kimi qəbul edirlər və ən azından buna inanırlar.

Xüsusən, ABŞ prezidenti Co Bayden Rusiya prezidenti Putinin nüvə silahının istifadəsi, yaxud nüvə başlıqlarının hazır vəziyyətə gətirilməsi əmrindən qətiyyətlə qorxuya düşmədiyi müşahidə edilməkdədir. Ağ Evin rəhbəri hətta açıq-aşkar bildirib ki, ABŞ və Rusiya arasındakı gərginliyin nüvə müharibəsinə çevriləcəyindən qorxmaq lazım deyil və nüvə müharibəsinin olacağından ehtiyat etməyə belə dəyməz. ABŞ prezidentinin fikirlərindən belə aydın olur ki, o Rusiyanın nüvə silahlarının istifadəsi hədəsini, nüvə başlıqlarının hazır vəziyyətə gətirilməsi əmrini, ümumilikdə təhdidlərini blef hesab edir.

Bilirik ki, nüvə silahlarının istifadəsi, yaxud döyüş zamanı tətbiqi heç də cavabsız qala bilməz və dərhal adekvat cavab tələb edir. Nəticə isə yalnız bir tərəf üçün yox, hər bir tərəf üçün acınacaqlı sonluq vəd edir. Hətta tək tərəflər deyil, bütün bəşəriyyətin nüvə silahlarının istifadəsindən zərbə alacağı zərər qədər şübhə doğurmur və bunu dünya ictimaiyyəti çox yaxşı bilir. Nəzərə alsaq ki, nüvə silahının tətbiqi, istifadəsi bütün dünyanı radiasiya təhlükəsinə sürükləyə bilər, deməli ekoloji cəhətdən bütün bəşəriyyətin bundan sarsılacağı bəlli məsələdir.

Onu da diqqətə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, nüvə silahının istifadəsi zamanı itirən yalnız bir tərəf ola bilməz. Əgər nüvə silahı bir tərəfə qarşı istifadə edilərsə, bunun əvəzində qarşı tərəf də adekvat cavab verərsə, o zaman yalnız bir tərəfin itirəcəyini söyləmək mümkün deyil. Doğrudur, Rusiyanın nüvə gücü digərləri ilə müqayisəyə gəlməz dərəcədədir. Hətta, müqayisə üçün diqqətə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, təkə Rusiyanın nüvə potensialı ümumilikdə ABŞ, Fransa və Britaniyanın nüvə potensialına az qala bərabərdir və deməli, Rusiyanın nüvə potensialı ayrı-ayrılıqda hər bir ölkədən dəfələrlə

çoxdur. Buna baxmayaraq, nüvə silahının hansı miqdarda, hansı potensialda olmasından asılı olmayaraq cavab kimi Rusiyaya qarşı istifadə olunması ruslar üçün də nəinki arzuolunmaz, hətta qəbulolunmazdır. Ona görə ki, Rusiya tərəfinin də zərər çəkəcəyi şübhəsizdir.

Digər tərəfdən, ümumiyyətlə nüvə silahının istifadəsi bəşəriyyət üçün zərbə sayılırsa, deməli Rusiya tərəfin də bu zərbəyə məruz qalacağını yaxşıca dərk edir. Daha dəqiq desək, bunu ruslar hamıdan daha yaxşı bilirlər. Elə bütün dünya ölkələri də bu silahların tətbiqinin təsirinə xəbərdardır. Əbəs yerə deyil ki, nüvə silahına sahib olan ölkələr, nüvə dövlətləri Rusiyanın bu hədəsinə saymazlıqla yanaşmayıblar. Məsələn, Çin kimi bir ölkə Putinin nüvə silahı istifadəsi barədə hədəsinə cavab olaraq, Moskvanı təmkinli davranmağa çağırıb. Ümumiyyətlə, nüvə arsenalına malik ölkələr bu hədənin mahiyyətinin nədən ibarət olduğunu daha yaxşı bilirlər və narahatlıqları da anlaşılındır.

Məsələ burasındadır ki, nüvə silahının nəinki istifadəsi, yaxud tətbiqi, bu silahla bağlı təhdid özü də bir təhlükədir. Yeni, nüvə silahının toqquşma zamanı müzakirə mövzusu olması belə arzuolunmazdır. Müharibə zamanı icazə verilən silahlardan istifadə olunması əbəs yerə deyil və bu silahlarla təhdid olunması da, hədə-qorxu gəlinməsi də bu mənada rezonans doğurmur. Amma məhz nüvə silahının bəşəriyyət üçün təhlükə hesab olunması səbəbindən onunla hədə-qorxu gəlinməsi dərin müzakirələrə səbəb olub. Çünki, bu silahlardan istifadə edilməsini heç bir ölkə, heç bir beynəlxalq təşkilat, heç bir güc, heç bir dövlət başçısı təsəvvürünə belə gətirmək istəmir. Elə Rusiya prezidenti Vladimir Putin özü də nüvə silahının istifadəsini sıradan bir silah istifadəsi hesab edə bilməz. Rusiya kimi böyük bir ölkənin rəhbəri belə bir bəşəri fəlakətə səbəb ola bilən silahlardan istifadənin mümkünlüyünü qəbul etməz. Belə olan halda Rusiya prezidenti nüvə başlıqlarının hazır vəziyyətə gətirilməsi əmrini niyə verir? Məqsəd nədir? Təbii ki, nüvə silahının tətbiqi hədəsi bir blefdir və bununla Rusiya tərəfi, qeyd olunduğu kimi, danışıqlarda üstünlük qazanmaq, öz şərtlərini qəbul etdirmək niyyəti güdür.

İnam Hacıyev

Azərbaycanın BMT-yə üzv olmasından 30 il ötdü

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra demokratik dövlət quruculuğu yoluna qədəm qoyaraq beynəlxalq aləmdəki mövqeyini artıraraq, beynəlxalq əlaqələri möhkəmlətməyə önəm verdi. Təbii ki, Azərbaycan qarşıya çıxan bir sıra mühüm problemlərin, ilk növbədə, dövlət müstəqilliyinin qorunub-saxlanması və möhkəmləndirilməsi, bazar iqtisadiyyatı istiqamətində islahatların həyata keçirilməsi və s. proseslərdə bu qarşılıqlı əlaqə və münasibətlərə xüsusi olaraq diqqət ayırdı.

Qısa müddət ərzində, Avropa-da Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, İslam Konfransı Təşkilatı, Türk Dövlətləri Birliyi, Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Beynəlxalq Valyuta Fondu, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, Ümumdünya Bərpa və İnkişaf Bankı və İslam İnkişaf Bankının üzvü oldu, Parlamentlərarası İttifaq, Avropa İttifaqı, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, NATO və başqa beynəlxalq və regional qurumlarla qarşılıqlı faydalı əlaqələr yaratdı. Beynəlxalq təşkilatlara üzv olmaq, onların işlərində iştirak etmək, onlarla səmərəli iş qurmaq Azərbaycanın problemlərini və həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Odur ki, bu imkanlardan geniş istifadə edilməsi zəruridir. Bu əməkdaşlıq siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar, hərbi və s. sahələri əhatə edərək, çoxşaxəli xarakter daşıyır və Azərbaycanın maraqlarının daha dolğun ifadə olunmasına, beynəlxalq aləmdə aparıcı rol oynayan dövlətlər qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmlənməsinə mühüm təsir göstərir.

Azərbaycan bir çox beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının da üzvüdür. BMT Baş Məclisinin 1992-ci il martın 2-də keçirilmiş 46-cı sessiyasında Azərbaycanın bu təşkilata üzv olması ilə bağlı qətnamə qəbul edilib. BMT-nin Nyu-Yorkdakı iqamətgahı qarşısında təşkilatın 181-ci üzvünün - Azərbaycanın dövlət bayrağı qaldırılıb. 1992-ci il martın 6-da Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyinin fəaliyyətə başlaması ölkəmizin bu qurum ilə əməkdaşlığının qurulmasına əlverişli imkan yaradıb. Həmin ilin noyabrında isə, BMT-nin ölkəmizdə daimi nümayəndəliyi açılıb. Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyi, qısa müddətdə həm təşkilat, həm də onun ixtisaslaşdırılmış qurumları ilə siyasi, iqtisadi, elmi-texniki, mədəni və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq qurub.

QARŞILIQLI SƏFƏRLƏR VƏ GÖRÜŞLƏRİN KEÇİRİLMƏSİ AZƏRBAYCANIN BMT İLƏ MÜNASİBƏTLƏRİNİN İNKİŞAFINA TÖHFƏSİNİ VERİR

Azərbaycanın BMT-yə üzv kimi qəbul olunması Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzünün genişləndiyi bir vaxtda beynəlxalq birliyin diqqətinin münasibə bölgəsində baş verən hadisələrə cəlb edilməsi və dünya ictimaiyyətində obyektiv rəyin formalaşdırılması istiqamətində vacib rol oynayıb. Azərbaycanın BMT-yə üzv olması yenidən müstəqilliyini bərpa etmiş bir ölkə üçün dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasında, xalqımızın haqq səsinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında önəmli rol oynayıb. Qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin keçirilməsi də Azərbaycanın BMT ilə münasibətlərinin inkişafına töhfəsini verib. Əməkdaşlığın dərinləşməsinə də BMT-nin Baş Katibi Butros Qalinin 1994-cü ilin oktyabrında Bakıya səfəri mühüm rol oynayıb. Azərbaycanın ictimai-siyasi və iqtisadi həyatı, Ermənistanın təcavüzünün ağır nəticələri ilə yaxından tanış olan Butros Qali mövcud problemlərin həllində ölkəmizə dəstək vermək üçün BMT-nin müxtəlif təşkilatlarının səylərini artıracağını bildirib.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev bir neçə dəfə BMT Baş Məclisinin iclaslarında iştirak edib, bu universal beynəlxalq təşkilatın tribunasından ölkəmiz ilə bağlı, xüsusilə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və Dağlıq Qarabağ problemi haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırıb.

1995-ci ilin oktyabrında BMT-nin 50 illik yubileyi ilə bağlı Baş Məclisdə keçirilən xüsusi təntənəli iclasda iştirak edən Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev bu qurumun yüksək kürsüsündən dünya dövlətlərinə müraciət edərək, mövcud global problemlərə dair Azərbaycan dövlətinin prinsipial mövqeyini açıqlayıb, xüsusilə, Ermənistanın təcavüzünün aradan qaldırılması ilə bağlı beynəlxalq səylərin artırılmasına çağırırdı.

Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış qurumları ilə də səmərəli əməkdaşlığı mövcuddur. Ölkəmizin BMT-nin ixtisaslaşmış qurumları ilə əlaqələri siyasi, iqtisadi, sosial, humanitar, təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində həyata keçirilir. 2011-ci il oktyabrın 24-də Azərbaycanın həyatında çox əlamətdar və tarixi hadisə baş vermişdir. BMT Təhlükəsizlik Şurasına seçkilərdə Azərbaycan bu mötəbər təşkilatın üzvü seçilmişdir.

Gərgin şəraitdə keçən və bir neçə turdan ibarət səsvermədə 155 ölkə Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləyərək, etimad göstərərək, ölkəmizi bu mötəbər təşkilata üzv seçmişdir. Prezident İlham Əliyev bu əlamətdar hadisə münasibətilə bəyanatında demişdir: "Bu qələbə Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Bu qələbə Azərbaycan dövlətinin qələbəsidir, siyasətimizin təntənəsidir".

Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, ədalətin və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin qorunmasını BMT Təhlükəsizlik Şurasında özünün prioritet məqsədi kimi qarşıya qoyan ölkəmiz, iki il ərzində, qurumun qeyri-daimi üzvü kimi uğurlu fəaliyyətini davam etdirmiş, sədrliyi dövründə beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin qorunmasına töhfələrini vermiş, Şuranın gündəliyində duran məsələlərin müzakirəsində fəal rol oynamış və daim öz qətiyyətli mövqeyini ortaya qoymuşdur.

Azərbaycan müstəqillik tarixində ilk dəfə bu ali qurumun üzvü kimi beynəlxalq gündəlikdə duran ən aktual məsələlər üzrə müxtəlif səviyyələrdə müzakirələrin aparılmasının və qərarların qəbul edilməsinin, bilavasitə iştirakçısı olmuşdur.

2012-ci il mayın 4-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi və BMT-nin Baş Katibi Pan Gi Munun iştirakı ilə Təhlükəsizlik Şurasının "Terror aktlarının beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə törətdiyi təhdidlər: Terrorçuluqla mübarizə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsində beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi" mövzusunda yüksək səviyyəli iclası keçirilmişdir. Azərbaycan beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi və qorunmasında, davamlı inkişaf və demokratikləşmə prosesində BMT-nin vacib rol oynadığını qəbul edir.

AZƏRBAYCAN BMT

ORQANLARINDA SÜLH VƏ TƏHLÜKƏSİZLİK MƏSƏLƏLƏRİNƏ DAİR SİYASİ MÜZAKİRƏLƏRDƏ İŞTİRAK EDİR

BMT-nin fəaliyyəti 3 sütun üzərində qurulub: sülh və təhlükəsizlik, inkişaf və insan hüquqları. Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvü kimi BMT Nizamnaməsində əks olunmuş əsas məqsəd olan beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin bərqərar olunmasına davamlı olaraq töhfə verir. Azərbaycan bu məqsədlə BMT orqanlarında sülh və təhlükəsizlik məsələlərinə dair siyasi müzakirələrdə iştirak edir və BMT-nin mandatı ilə həyata keçirilən praktiki fəaliyyətə töhfə verir.

Azərbaycan BMT-yə üzv olduğu tarixdən inkişaf məsələləri üzrə əhəmiyyətli əməkdaşlıq formalaşdırılmışdır. Azərbaycanın bu istiqamətdə BMT ilə əməkdaşlığı iqtisadi artım, yoxsulluğun aradan qaldırılması, ərzaq təminatı, təhsil, ətraf mühit, gender bərabərliyi və s. kimi mühüm inkişaf məsələlərini əhatə edir. 1 mart 2021-ci il tarixində BMT və Azərbaycan arasında 2021-2025-ci illər üçün Dayanıqlı İnkişafa dair Əməkdaşlıq üzrə Çərçivə Sənədi imzalanmışdır. 2021-ci ildə həmçinin 2021-2025-ci illər üçün BMT-nin İnkişaf Proqramı, BMT-nin Əhali Fondu və BMT-nin Uşaq Fondu ilə əməkdaşlığa dair ayrıca proqram sənədləri qəbul edilmişdir.

"COVID-19 ƏLEYHİNƏ PEYVƏNDLƏRƏ BƏRABƏR, MƏQBUL QIYMƏTƏ, VAXTINDA VƏ UNİVERSAL ƏLÇATANLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİ" ADLI QƏTNAMƏ QƏBUL EDİLMİŞDİR

COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizədə həmrəylik, çəxtərəf-

lilik və beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyi nəzərə alınaraq, Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin təklifi əsasında Hərəkatın təşəbbüsü və BMT üzv dövlətlərinin mütləq əksəriyyətinin dəstəyi ilə 3-4 dekabr 2020-ci il tarixlərində BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində COVID-19-a qarşı mübarizə mövzusunda həsr olunan 31-ci xüsusi sessiyası çağırılmışdır. Sessiyanın yüksək səviyyəli seqmentində 70-dən çoxu dövlət və hökumət başçıları, 48-i isə nazirlər səviyyədə olmaqla ümumilikdə 147 üzv dövlət çıxış etmişdir.

23 mart 2021-ci il tarixində BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının 46-cı sessiyası çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Azərbaycanın təşəbbüsü ilə "COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bərabər, məqbul qiymətə, vaxtında və universal əlçatanlığın təmin edilməsi" adlı qətnamə qəbul edilmişdir. Qətnamə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan dövlətlər arasında COVID-19 əleyhinə peyvəndlərin ədalətli və qeyri-bərabər bölüşdürülməsi məsələsinin insan hüquqlarından istifadəyə mənfi təsiri məsələsinə diqqəti çəkir və bunun pandemiyanın tamamilə aradan qaldırılmasında, eləcə də BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Gündəliyində nəzərdə tutulan məqsədlərə nail olunmasında başlıca əngəllərdən biri olduğunu vurğulayır. Qətnaməyə ümumilikdə 137 dövlət həmmüəlliflik etmişdir ki, bu da BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasında qəbul edilən qətnamələr üçün olduqca yüksək göstəricidir.

Beynəlxalq təşkilatlar içərisində öz universallıq dərəcəsinə, əhatəliyinə, dünya siyasətindəki roluna və yerinə görə, ən yüksək qurumlardan biri olan BMT ilə Azərbaycan əlaqələri davamlı xarakter daşıyır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Vandalizmə məruz qalmış mədəni irsimiz bərpa olunur

Ermənilər bütün dövrlərdə Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini təkə ərazi iddiaları ilə məhdudlaşdırmayıb, mədəni irsimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə göz dikib, onları oğurlayaraq özünüküləşdirməyə çalışıblar. Azərbaycanın mədəni irs nümunələrini erməni mülkiyyəti adı ilə tanımağa çalışaraq əqli mülkiyyətimizin terrorçusuna çevriləblər. Azərbaycanın işğal altında olmuş ərazilərini xarabalığa çevirən ermənilər vəhşilik missiyalarını həyata keçirəblər.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə məscidlər, mədrəsələr, körpülər, məbədlər nəinki dağıdılmış, eyni zamanda, bir çox hallarda tə-

dur. Onun vəsaiti hesabına tikilən Aşağı Gövhərağa məscidi Şuşa şəhərində 1874-1875-ci illərdə memar Kərbəlayı Səfixan Qarabaği tərəfindən inşa edilmişdir. Məscid "Ölkə əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin siyahısı"na daxil edilib. 1992-ci ilin mayında Şuşanın işğalı zamanı Aşağı Gövhərağa məscidinin binası və minarələri zirehli texnikanın atəşlərinə məruz qalaraq ciddi zədələnibdir.

Ermənistanın mədəniyyət obyektlərinə, dini-mədəni irsimizə qarşı bu cür vandalizm aktları bir çox beynəlxalq sənədlərə, o cümlədən 1954-cü ildə Haaqada qəbul edilmiş "Silahlı münaqişə zamanı mədəni sərvətlərin qorunması haqqında Konvensiya"nın, "Arxeoloji irsin qorunması haqqında" Avropa Konvensiyasının, "Ümumdünya mədəni və təbii irsinin mühafizəsi haqqında Konvensiya"nın müddəalarını kobud şəkildə pozmuşdur. 8 may 1992 - ci ildən işğal altında olan Şuşa şəhəri 8 noyabr 2020-ci ildə Ali

Şuşa özünün xalçası, ipəyi, parçası və çini qabları ilə dünya bazarları miqyasına çıxmış və bununla da böyük şöhrət qazanmışdı. Şəhərdə 17 məhəllə var idi ki, onların hər birinin məscidi, bulağı və hamamı mövcud idi. Sovet dövründə Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi zamanda (1969-1982) Qarabağa çox böyük diqqət və qayğı göstərmiş, eləcə də erməni iddiaları hər zaman iflasa uğramışdı. Qarabağ tarixini, mədəniyyətini, incəsənətini, iqtisadi inkişafını mükəmməl bilən

yinatına uyğun olmayan şəkildə istifadə olunaraq xalqımızın milli mənəvi dəyərləri təhqir edilmişdir. Füzuli rayonunda Hacı Ələkbər məscidi, Dədəli, Merdinli, Gecəgözlü, Yuxarı Veysəlli kənd məscidləri, Cəbrayıl rayonunda Süleymanlı və Papı kənd məscidləri, Qubadlı rayonunda Məmə və Yusifbəyli kənd məscidləri, Zəngilan rayonunda Zəngilan şəhər məscidi, Malatkeşin və Zəngilan kənd məscidləri və s. bu sırada vurğulanmalıdır. Qarabağ qəbiristanlığında yerləşmiş yerli əhəmiyyətli memarlıq abidəsi olan Uğurlu bəyin türbəsi də daxil olmaqla XIX əsrə aid 4 türbə tamamilə məhv edilmişdir. Ağdam şəhərində yerləşən Pənahəli xanın və Mehdiqulu xanın türbələri dağıntılara məruz qalmış, işğalçı Ermənistan tərəfindən abidələrə ciddi ziyan dəymişdi. Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən ən çox dağıdılan daşınmaz mədəni irs nümunələri olan məscidlər, türbələr və digər inanc yerləridir ki, bu da erməni vandallığının göstəricisidir.

Bütün qeyd olunan bu və digər abidələrimizlə yanaşı, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şə-

həri ərazisində məhv edilən Azərbaycan abidələrini də qeyd etməliyik. Şuşada tarixi, dini və memarlıq abidələri dağıdılıb, məhv edilibdir. Bu abidələr xalqın tarixi keçmişindən olan nümunələrdir ki, hər birində neçə-neçə əsrin sirsorağı vardır. İşğaldan əvvəl rayonda dövlət tərəfindən qorunan 248 tarixi abidə mövcud olub. Pənah xanın sarayı, Qara Böyük Xanım bürcü, Hacıqulların malikanəsi, Əsəd bəyin evi, İkimertəbəli karvansara, Mehamandarovların malikanə kompleksi: məscid, kiçik yaşayış evi, böyük yaşayış evi, İbrahim xanın qəsr, M.P.Vaqifin məqbərəsi və s. Şuşanın tarixi maddi-mədəniyyət abidələri sırasında yer alır.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, XVIII əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın tarixi, mədəni və strateji əhəmiyyətə malik şəhəri sayılan

Ulu Öndər Heydər Əliyev bu məsələyə çox həssaslıqla yanaşmışdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Şuşa şəhərinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə 1970-ci illərin ikinci yarısında bir neçə xüsusi qərar qəbul edildi. Həmin qərarlara uyğun olaraq şəhərin keçmişdə tikilmiş binaları, tarixi abidələri bərpa edildi, yeni çoxmərtəbəli yaşayış binaları, böyük mehmanxana kompleksləri, ayrı-ayrı inzibati

binalar tikildi. Bununla yanaşı, Şuşanın statusu qaldırılaraq ümumittifaq səviyyəli kurort şəhərinə çevrildi. 1977-ci ildə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə "Şuşa şəhərinin tarixi hissəsini tarix-memarlıq qoruğu elan etmək haqqında" qərar qəbul edildi. Həmin qərar nəticəsində Şuşada abidələrin qorunması, görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin xatirələrinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atıldı.

Ermənistanın Şuşanı işğalda saxladığı dövrdə bir çox tarixi-mədəni abidələrlə yanaşı, oradakı məscidlər də vandalizmə məruz qalıb. Aşağı Gövhərağa məscidi də bu abidələr sırasında. Bu məscidin tarixinə nəzər salsaq görərik ki, Qarabağın sonuncu xanı İbrahim xanın qızı Gövhərağa (əsl adı Gövhərnisə) dövrünün məşhur xeyriyyəçilərindən olmuş-

Baş Komandan İlham Əliyevin və qəhrəman Azərbaycan xalqının qətiyyəti sayəsində müzəffər ordumuz tərəfindən erməni vandalizminin işğalından azad edildi. Artıq şəhərin tarixi dini-mədəniyyət abidələri bərpa və təmir olunur. Heydər Əliyev Fondu Şuşada Aşağı Gövhərağa, Yuxarı Gövhərağa və Saatlı məscidlərinin bərpa-təmir işlərini aparır. Hər üç məscidin memarı Kərbəlayı Səfixan Qarabağidir və bu məscidlər ölkə əhəmiyyətli tarixi-mədəniyyət abidələri siyahısındadır.

Bu gün tarixi-mədəni əhəmiyyəti və Azərbaycan xalqı üçün müstəsna mənəvi dəyərə malik olması Şuşaya xüsusi qayğı və həssaslıqla yanaşılmasını zəruri edir. Qısa bir zamanda Xurşidbanu Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün ermənilər tərəfindən güllələnmiş büstləri Şuşada yenidən əvvəlki yerlərinə qoyuldu. Eyni zamanda, dövlət başçımızın göstərişi ilə Şuşada vaxtilə keçirilən "Xarıbülbül" festivalı bərpa olundu. Görülən işlər bir daha deməyə əsas verir ki, Şuşa yenidən qurulur və dirçəlir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları günü-gündən inkişaf edir. Bu inkişaf özünün faydası ilə yanaşı, yeni təhlükələr də gətirir. Bu təhlükələrdən biri də sosial şəbəkələrdir. Sosial şəbəkələrin müsbət tərəfi çoxdur. İnsanların bir-biri ilə ünsiyyət qurmasında, müəyyən məsələlərin müzakirəsində çox böyük üstünlüklər vardır. Lakin sosial şəbəkələrdən düzgün və səmərəli istifadə olunmadıqda böyük fəsadlara yol açmağa bilər. SİA bu məsələ ilə bağlı sorğu keçirərək şəhər sakinlərinin fikrini öyrənib.

Sosial şəbəkələr biabırçı vəziyyətdədir

Şəhər sakini Dilbər Məmmədova: "Bəzi insanlar sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə etmirlər. Belə insanlara qarşı münasibətim təbii ki, mənfidir. Çünki sosial şəbəkələrdən hər yaş qrupundan olan insanlar istifadə edir. Əslində bu suala birmənalı cavab vermək çox çətindir".

sələnin həllinin başlanğıcı ola bilər".
Şəhər sakini Elnarə Nağıyeva:

İlahə Kərimli: "Sosial şəbəkələr biabırçı vəziyyətdədir. Bu vəziyyətə görə insan sosial şəbəkələrdən istifadə etməkdən xəcalət çəkir. Xüsusilə də uşaqların belə şeylərlə qarşılaşması heç doğru deyil. Uşaqlara düzgün tərbiyə vermək istəyirikse onları sosial şəbəkələrdən uzaq tutmaq lazımdır".

Şəhər sakini Firdovsi Şükürov: "Sosial şəbəkələr inkişafımızın bir hissəsi olduğu üçün bundan imtina etmək mümkün deyil. Lazımlı məlumatların yayılması üçün sosial şəbəkələr çox vacibdir. Amma bəzən sosial şəbəkələrdə qeyri-etik hərəkətlərə yol verirlər. Bəzi insanlar təhqir etməklə bu məsələnin həllinə çalışırlar. Bu isə düzgün deyil. Demokratik cəmiyyətdə yaşıyıq. Düşünürəm ki, bu cür şəxsləri tənqid yolu ilə islah etmək olar".

Şəhər sakini Günel Xələfbəyli: "Sosial şəbəkələrdən qeyri-etik istifadə qəbul edilməzdir. Tez bir zamanda bunun qarşısı alınmalıdır. Lakin, bəzi insanlar iş görmək, məlumat əldə etmək və ya insanlara kömək etmək məqsədilə sosial şəbəkələrdən istifadə edirlər. Deməli sosial şəbəkələrdən düzgün şəkildə istifadə etmək də mümkündür".

Şəhər sakini Məhəbbət Adışov: "Ümumiyyətlə, son zamanlarda sosial şəbəkələrdən yanlış istifadə edən insanların sayı artıb. İstənilən sosial şəbəkədə etikadan kənar sözlər və davranışlarla qarşılaşmaq olar. Hətta bu yolla pul qazananlar da var. Həmin şəxslərin düzgün maarifləndirilməsi bu mə-

Şəhər sakini İntiqam Bağiyev: "Sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə edənlərlə yanaşı, pis niyyətlə istifadə edənlər də var. Amma belə insanlara görə sosial şəbəkələri faydasız hesab etmək düzgün deyil. Çünki sosial şəbəkələr inkişaf üçün lazımlı vasitədir və həyatımızın böyük bir hissəsini təşkil edir".

Şəhər sakini Fərid Əsgərov: "Təbii ki, sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə etməyənlərə qarşı münasibət yaxşı ola bilməz. Uyğun-

suz videolar paylaşan, düzgün qəbul olunmayan sözlərdən istifadə

edənlər bu sosial şəbəkələrdən uşaqların da istifadə etdiyini nəzərə almırlar. Əslində uşaqların sosial şəbəkələrdən, ümumiyyətlə telefonla istifadə etməsi düzgün deyil. Belə vəziyyətdə onların doğru istiqamətlənməsi mümkün deyil".

Şəhər sakini İlham Kərimli: "Son zamanlarda sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə edilməməsinin şahidi oluruq. Buna görə də insanlar sosial şəbəkələrin mənfi cəhətləri ilə yanaşı, müsbət cəhətlərini də bilməlidirlər. Sosial şəbəkələrdən düzgün yararlandıqda onun faydaları zərərindən daha çox

ola bilər".

Ləman Əlizadə

Azərbaycan COVID-19-la mübarizə çərçivəsində nümunəvi siyasət həyata keçirir

"Koronavirus infeksiyasının yayıldığı ilk gündən etibarən Azərbaycan dövləti əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində bütün lazımlı tədbirləri həyata keçirmişdir. Bununla yanaşı Azərbaycan dövləti koronavirusla mübarizə çərçivəsində beynəlxalq miqyasda da böyük səylər və səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Belə ki, Azərbaycan dünyanın 30-dan çox ölkəsinə maliyyə və humanitar yardımı göndərmiş, bir neçə ölkəni təmənnsiz olaraq peyvənd dozaları ilə təmin etmiş, yoxsul ölkələrin dəstəklənməsi üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına könüllü olaraq 10 milyon dollar həcmində maliyyə yardımı göstərmişdir. COVID-19-la mübarizə çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının həyata keçirdiyi siyasət, əldə olunmuş nəticələr beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək və nümunəvi olaraq qiymətləndirilmişdir". SİA xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildirib ki, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev COVID-19-la mübarizə çərçivəsində irəli sürdüyü çoxsaylı təklif və təşəbbüslərlə, beynəlxalq səviyyədə Pandemiya ilə mübarizənin effektiv təşkilinə böyük töhvə vermişdir: "Ölkə başçımız dəfələrlə beynəlxalq tədbirlərdə "peyvənd millətçiliyi" nə və vaksınların ədalətli bölünməsinə qarşı çıxış etmiş, vaksinasiya sahəsində şəffaflığın təmin olunmasının vacibliyini qeyd etmişdir".

Bu gün Azərbaycan vaksin elçatanlığına görə dünyanın lider ölkələrindəndir və Azərbaycanda ümumi əhalinin təxminən 47 faizi, yetkin əhalinin isə 68 faizi COVID-19 peyvəndinin hər iki dozası üzrə peyvənd olunmuşdur - deyən, Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, bu nəticələr dünya üzrə yüksək nəticələrdən hesab olunur. Azərbaycanda vaksinasiya prosesi uğurla və sürətli şəkildə davam etdirilməkdədir. Vaksinasiya prosesinin sürətli və sistemli şəkildə həyata keçirilməsi nəticəsində yüksək yayılma qabiliyyətinə malik olan omikron virusu və Koronavirusun digər ştamları geniş vüsət ala bilməmişdir.

"Ümid edirik ki, dövlətimizin koronavirusla mübarizə çərçivəsində həyata keçirdiyi effektiv siyasət və vətəndaşlarımızın məsuliyyəti davranışı nəticəsində Koronavirus beləsindən tezliklə qurtulacağıq".

Qarabağda görülmüş işlər, həyata keçirilən meqalayihələr

manəe ola bilməz".

VERİLƏN VƏDİN GÖSTƏRİCİSİ: GÖRÜLMƏŞ İŞLƏR, HƏYATA KEÇİRİLƏN LAYİHƏLƏR

Son bir ildən artıq dövrün əsas müzakirə mövzusu işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləridir. Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2021-ci ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərə 32 səfər edib. Və hər bir səfər Böyük Qayıdışa doğru atılan addım olmaqla "Qarabağda cənnət yaradacağıq" vədi ilə əməlin bir olmasının göstəricisidir.

Prezident İlham Əliyev bu günə qədər verdiyi bütün sözləri, vədləri yerinə yetirib. Necə ki, "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" deyən dövlətimizin başçısı sözlərinə sadıq qalaraq Ermənistanın faşizm siyasətini məhv etdi, Qarabağı işğaldan azad etdi,

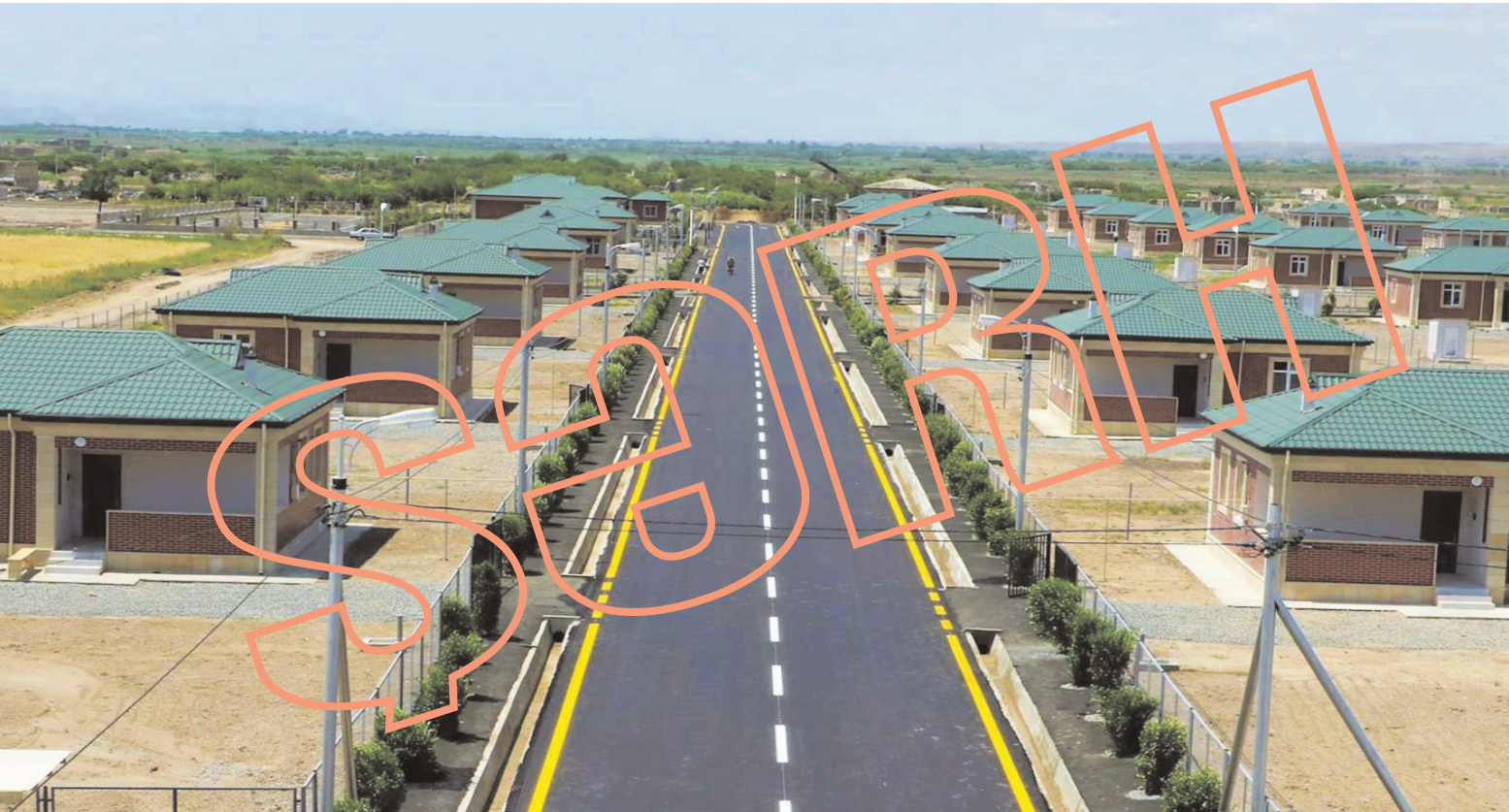
hazırda da Qarabağda cənnət yaratmaq vədini addım-addım yerinə yetirməkdədir. Bir sözlə, Azərbaycan Prezidentinin bu ərazilərdə açılışında və təməlqoyma mərasimlərində iştirak etdiyi obyektlərin say tərkibinə diqqət yetirsək hazırda bu işlərin yüksək səviyyədə olduğunu böyük əminliklə qeyd edə bilərik. İlk gündən infrastruktur layihələrinin icrası prioritet oldu.

2021-ci ilin oktyabrın 26-da istifadəyə verilən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı dünya praktikasında ən sürətli icra edilmiş infrastruktur layihələrindən oldu. Artıq Zəngilan Hava Limanının da uçuş-eniş zolağında ərazi minalardan təmizlənilib və tikinti işləri davam edir. Laçın Hava Limanının isə yeri müəyyən edilməklə plan-sxəmlər hazırlanıb və hazırda tikinti işlərinə başlanması üçün baza yaradılır. Həmçinin ötən il Zəfər yolunun tikintisi də başa çatdırıldı. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə 15 fərqli layihə üzrə 1400 kilometrədən artıq uzun-

Azərbaycanın şanlı tarixinə 44 günlük Vətən müharibəsi kimi düşən İkinci Qarabağ savaşı uğurla yekunlaşandan sonra xalqımız və dövlətimizin qarşısında yeni məsul vəzifə dayandı. Bu, işğaldan azad edilmiş tarixi və əzəli torpaqlarımızda quruculuq, bərpa işlərinin aparılması, yenidən Qarabağa həyatın qaytarılmasıdır. Bunun üçün isə zaman lazımdır. Məhz zamanla Prezident, Ali Baş Komandanımızın "Dəmir yumruq" siyasəti altında Müzəffər Ordumuzun rəşadətli əsgər və zabitlərinin şücaəti ilə işğaldan azad etdi.

Dövlət başçımızın hər dəfə işğaldan azad olunmuş torpaqlara səfəri bir daha göstərir ki, işğaldan azad olunmuş əraziləri qısa za-

man kəsiyində bərpa etməsi üçün önündəki yeganə manəe zamanıdır: "Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs

luqda yolların, habelə telekommunikasiya şəbəkələrinin qurulması və rabitə xidmətlərinin təşkili üzrə işlər də sürətlə davam edir. Bu ərazilərdə elektrik enerjisinin təminatı ilə bağlı ötən il ərzində lazımi avadanlıqların quraşdırılması, yarımstansiyaların yenidən qurulması və bərpası, elektrik xətlərinin çəkilişi istiqamətində xeyli işlər görülmüşdür. Şuşa, Füzuli, Kəlbəcər, Cəbrayıl, Zəngilan və Qubadlıda yarımstansiyaların tikintisi qısa müddətdə başa çatdırılaraq istifadəyə verilib, digər enerji infrastrukturunu obyektlərində bərpa və gücləndirmə işləri davam etdirilir. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "Yaşıl enerji" zonasının tətbiq edilməsinə dair konsepsiya hazırlanıb. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 2 fevral 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiqlənib ki, bu da növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair aşağıdakı beş Milli Prioritet reallaşdırılmalıdır:

dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat; dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət; rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı; işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış; təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi.

Nəzərə alaq ki, bütün bu işləri

Azərbaycan dövləti öz daxili imkanlarımız hesabına həyata keçirir. Hər zaman bir-birinə dəstək olan Azərbaycan və Türkiyənin Zəngilanda birgə investisiya layihəsinə start vermələri də təqdirəlayiqdir. Belə ki, ötən il oktyabrın 26-da Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışında birgə iştirakdan sonra Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri Zəngilanda "ağıllı kənd" layihəsi çərçivəsində Ağalı kəndində

görülən işlərlə tanışlıqdan sonra "Dost Aqropark"ın təməlini qoymuşdular. Türk və azərbaycanlı sərmayədarlar tərəfindən Zəngilanda həyata keçiriləcək "Dost Aqropark" layihəsi üç mərhələdə icra olunacaq. Layihənin birinci mərhələsində inzibati binalar, qapalı və yarıaçıq heyvandarlıq kompleksləri, sosial obyektlər, kafe, kinoteatr, istirahət zonası, xidməti heyvandarlıq üçün binalar tikiləcək.

"İstisna olunmur ki, Moskva Paşinyanı tarixin arxivinə göndərsin"

"Rusiya Ukrayna müharibəsində irəliləyiş əldə edə bilsə Paşinyan hakimiyyətdən uzaqlaşdırılacaq. Çünki Putin indi çalışır ki, Rusiya ətrafında özünə sadıq hökumətləri təmin etsin". Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Fərhad Mehdiyev bildirib.

Onun sözlərinə görə, Rəsmi Moskva Paşinyanı istisna olunmur ki, tarixin arxivinə göndərsin: "Təbii ki, Rusiya Paşinyana qarşı planlarını təcridən həyata keçirəcək. Yeni Paşinyanın hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması dərhal olmayacaq. Müəyyən amillərdən istifadə ediləcək. Hansı amillərdən? O amillərdən ki, xalq narazıdır, ictimai- iqtisadi vəziyyət ağırdır. İnsanların təbii ki, burda etirazı olacaqdır və bu etiraz nəticəsində də Paşinyanın getməsi mümkün ola bilər".

Gülyana

Bu şəxslərə ŞAD XƏBƏR: Ünvanlı sosial yardım ala bilərlər

Pay torpağı olanların hansı halda ünvanlı dövlət sosial yardımını ala biləcəyi məsələsinə aydınlıq gətirilib. Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Maddi-Məişət Şəraitinin Müayinəsi üzrə Mərkəzi Filialının direktoru Nicat İsmayilov "Sosial saat"da bildirib ki, əgər vətəndaşın pay torpaq mülkiyyəti varsa, qeydiyyatda salınıbsa, həmin şəxs torpaq mülkiyyətçisi kimi qəbul olunur və onun işləməsinə ehtiyac olmur:

"Bu zaman o, ünvanlı sosial yardım üçün müraciət edə bilər. Əgər vətəndaş pay torpağından istifadə etmirsə, bunu rəsmiləşdirməlidir. Həmçinin satıbsa rəsmi şəkildə alqı-satqı müqaviləsi bağlamalı, yaxud da imtina edirsə, bağışlayırsa yenə də sənədləşdirməlidir. Bundan sonra onun ünvanlı sosial yardım üçün müraciəti zamanı həmin pay torpağını bəyan etməsinə ehtiyac qalmayacaq".

İsmayilov deyib ki, maddi-məişət şəraitinin yoxlanılması o baxımdan vacibdir ki, vətəndaşlar elektron qaydada məlumatlarını yerləşdirən zaman müəyyən yanlışlıqlara yol verə bilər: "Yalnız yerində yoxlamaqla həmin məlumatları dəqiqləşdirmək mümkün olur. Maddi-məişət şəraitinin yoxlanılması çərçivəsində ailə tərkibi, həyatı təsərrüfatda olan mal-qara, ev quşları və s. Baxılır. Bir çox hallarda vətəndaşın mexaniki etdiyi səhvləri ilə rastlaşırıq. Bu zaman vətəndaşa məlumat veririk, yenidən müraciət etsin. Abonent kodunun yanlışlıqla səhv yazılması, ünvanın yanlış göstərilməsi və s. kimi texniki səhvlər ola bilər". O qeyd edib ki, hər hansısa yanlışlıq olarsa, bu, imtina səbəbidir./apa

çək. Kompleksdəki otlaq sahələrində 4 min baş cins qaramalın yetiştirilməsi, əkinçilik məhsulları istehsalı və digər fəaliyyətlər də həyata keçiriləcək. Bütün bunlar Azərbaycanın və Türkiyənin qida təhlükəsizliyinə töhfə verəcək, bölgənin əkinçilik və heyvandarlıq məhsullarının beynəlxalq bazarlara çıxarılmasına imkan yaradacaq.

Həmçinin, Baş planı hazır olan şəhərlərin, xüsusilə Şuşa və Ağdamın minalardan təmizlənməsi prosesi sürətlə gedir. "İlk növbədə, biz bundan başqa elektrik təsərrüfatını yaratmalıyıdıq. Çünki azad edilmiş torpaqların, xüsusilə dağlıq ərazilərin relyefi belədir ki, əgər orada infrastruktur olmasa, hərbiçilər üçün xidmət aparmaq çox çətin olacaq, bəlkə də mümkünsüz olacaq. Təkcə Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan, Qubadlı - Ermənistanla həmsərhəd olan yerlərdə 700 kilometrə yaxın yol çəkilib", deyən Prezident İlham Əliyev görülen işlərin fonunda bu reallığı da xüsusi qeyd edib ki, biz təkcə maliyyə deyil, eyni zamanda, texniki baxımdan, mütəxəssislər baxımından da müstəqillik. Heç kimdən yardım almamışıq.

Göründüyü kimi, bu gün görülen işlər planlı şəkildə aparılır. Ancaq bugünkü üçün yeganə rəqib zəmandır. Tezliklə bərpa işləri sona çatacaq, soydaşlarımız doğma yurd-yuvalarına qayıdacaqlar, Azərbaycanın həyatında sözün əsl mənasında yeni mərhələ başlayacaq. Bu mərhələ həmin ərazilərin malik olduğu potensialdan səmərəli istifadə edərək dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi olacaq. Məhz Qarabağın tacı Şuşaya və Ağdama avtobus reyslərinin təşkil edilməsi, ardıcıl olaraq bundan sonra görülen işlər bir məqsədə xidmət edir: Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlılığını təmin edilməklə qarşıya çıxan hər bir çətinlik arxada qomaqla bizi hər gün Böyük Qayıdışın başlanması ilə ölkəmizin həyatında da yeni mərhələ başlanacaq. Bütün bölgələrimizin malik olduqları potensialdan səmərəli istifadə etməklə Azərbaycanın növbəti mərhələdə dayanıqlı inkişafı tam təmin ediləcək, bu ərazilərimiz xarici turistlərin diqqətini çəkəcək, investisiyaların artırılması üçün gözəl imkanlar yaranacaq.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Deyirəm ki, bəzi insanlar üçün heç nəyin təfəvütü yoxdur. Bu yaxınlarda iştirak etdiyim toy mərasimində qarşılaşdığım mənzərə ilə bu qənaətimi bir daha təsdiqlədim. Sözsüz məni qınayanlar olacaq ki, geridə qalmışam. Qoy qınasınlar. Bu mövzuda heç "müasirləşmək" fikrində də deyiləm. Ona görə ki... Mən danışım, haqlı, haqsız siz müəyyən edin. Müasir toylarımızda hamıya yaxşı məlumdur ki, diskoteka saati və ya saatları olur. Fikir vermişəm ki, belə şənliklərdə toy əhlinin ən səbrsizliklə, anbaan gözlədiyi vaxt məhz diskotekadır. Diskoteka başlamır, bayaqdan bəri su səpilməmiş dəyirman birdən elə işə başlayır ki, deyirsən bəs göydən yerə dəyirmandaşı düşür. Zalda bir canlanma yaranır ki, elə bil əsl toy indi başlayır. Adətən gənclər düşürlər ortaya. Ərəb musiqisi türk, gürcü musiqisini, rus musiqisi ingilis, nə bilim ta hansı xalqların musiqilərini əvəz etdikcə ortalıqdakıların çığırtıları, bitməyən enerjisi yerdə oturanların sönməsinə səbəb olur.

Məni bu yazını yazmağa vadar edən həmin toyda isə mənzərə tamamilə başqa idi. İnanın, ortalıqda bir gənc belə yox idi. Diskoteka saatının budəfəki qonaqları yaşı 40-50-dən yuxarı olanlar idi. Rəqs meydanındakı mənzərəni təsəvvür edin: əyilən, qalxan, qeyri-adi bədən hərəkətləri edən yaşlı adamlar... Şeytan suyunun təsiri ilə yaşına uyğun olmayan tərzdə hoppanıb-düşən kişiler... rəqs etdiyi musiqi ilə bədəninin kilosunu bir-birinə zidd olan qadınlardır... Gözlülər ol-

sun, görməsin. Var gücləri ilə yerə döydükləri ayaqları musiqinin ahəngi ilə qarışdırıb yerdə əyləşənlərin beynində çatlayırdı. Bu dəfə gənclər meydanlarını verdikləri böyüklərə kənarda dayanıb sadəcə əl çalır və gülümsəyirdilər, arada uğunanlar da olurdu, sözsüz ki...

Əyləşənlərlə ortalıqdakılar arasındakı təfəvüt o qədər bariz şəkildə idi ki... Mənə görə "Utanmasan oynamağa nə var" atalar kəlamının yaranma anı idi bu meydan. Düşünürəm ki, biz çox təfəvüt-

Təfəvüt

lərə varmaya-varmaya bu günlərə gəlib çıxmışıq. Məsələn, toylarımızı kəndli-şəhərli birdəfəlik şadlıq saraylarına daşmışıq. Həyat toylarını lap çoxdan çevirmişik xatirələrə. Yaxşı, şəhərlərdə bu, deyirlər başqa cür mümkün deyil. Bəs kəndlərimizdə? Axı kəndlərimizdə geniş həyəti olanlar da kilometrərlə yol və vəsait xərcləyib rayon mərkəzlərində, şəhərlərdə toy etmək üçün restoran, şadlıq evlərinə üz tuturlar. Rahat olmaq, heç bir əziyyət çəkməmək üçün kredit götürüb illərlə nə əziyyətlə ödəməli olsaq da, restoranlarda toy edirik. Nədir, nədir ki, bir az artıq işləyəcəyik. Təfəvütünə varmadığımız bu məsələ görün nələrə səbəb oldu. Axı restoranlarda hər stulun qiyməti var. Ona görə başladıq evdən bir, uzadı ki iki nəfəri toylarımıza dəvət etməyə. Nə səbəbə? Çox pul xərcləməmək üçün. Nəfəcə etibarilə bu, illərlə elə bir vəziyyətə gəlib çatdı ki, toylarımızdan uşaqlar biryolluq yığılıdı. Yeniyetmə, gənclərə məhdudiyyət qoyuldu. Belə oldu ki, əmiqızı, dayıoğlu, xalaqızı, bizioğlu bir-birlərinin toyunda çox az şə-

kildə iştirak edə bildilər. Bizim üçün təfəvütü olmadı ki, toy kimi milli-mənəvi dəyərimizə vurduğumuz zərbə ilə nələri itiririk. Onsuz da toy kimi qədim mərasimin elçiliyindən tutmuş xınayaxdısına, parça biçiminə kimi dəyişmişik, "müasirləşdirmişik", hər kəs öz bildiyini yamaq edib ona. Sonra nəyin təfəvütünə varmadıq? Yuxarıda söylədiyim diskotekanın. Toylarımızın yaraşığı yallıların, kollektiv rəqslərin yerini yad musiqilərə verəndə bizim üçün təfəvütü olmadı ki, ilahi, biz nə edirik. Gənclərimizi oturdub başa salmadıq ki, ay bala, hər çalınan havanı oynamaq olmaz. Bizim mentalitetimizə uyğun deyil bunlar. Yallılara köhnəlik əlaməti kimi baxdıq, kollektiv rəqsləri vaxtı ötmüş hesab etdik. Meydanı verdik xarici musiqilərə, gəncləri də aludə etdik o rəqslərə. Sonra da təfəvüt etmədən özümüz düşdük ortaliğa. Əl-ələ yapışdırıb yallı getməli yaşda olduğumuz halda əl-qol ata-ata yaşımıza layiq olmayan rəqsləri sərgilədik.

Mətanət MƏMMƏDOVA

İndi çox təsadüfi toylarda yallı görmək olur. Adama çox xoş və doğma, eyni zamanda bir o qədər də qəribə gəlir bu rəqs-övladlarımızın əksəriyyətinin xəbəri olmayan, mənasını belə bilmədikləri rəqs. Hansısa bir intellektual yarışda iştirak edən 10 nəfər gəncdən biri "yallı nədir",- sualına inanırsınız ki, doğru cavab verə, ya verməyə. Toy mərasimində gördüklərimdən və toyla bağlı xstirləmələrimdən sonra çox təəssüf hiss ilə dərin bir köks ötürərək bir suala cavab axtarıram: görəsən misal üçün Ərəbistanda, Rusiyada, Gürcüstanda, İngiltərədə və rəqslərinə doymadığımız digər ölkələrdə toy mərasimlərində Azərbaycan musiqisi ilə rəqs edən bircə nəfər varmı?..

“Prezidentin ”peyvənd millətçiliyi”ni qınamasını xüsusi vurğulamaq lazımdır”

“Bu gün COVID 19 pandemiyasının geniş yayıldığı bir zamanda bütün dünya ölkələrinin səylərinin birləşdirməsi, pandemiyanın törətdiyi fəsadların aradan qaldırılması istiqamətində birgə səylərin göstərilməsi zəruri sayılan addımlardandır”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Şahin Seyidzadə bildirib.

Onun sözlərinə görə, ölkəmizdə COVID-19 pandemiyasının yayıldığı gündən başlayaraq görülmüş silsilə tədbirlər, Prezident İlham Əliyevin Fərmanı ilə Koronavirusa Mübarizəyə Dəstək Fondunun yaradılması, eləcə də paytaxt və bölgələrdə pandemiya ilə mübarizədə əhəmiyyətli rol oynayacaq modul xəstəxanaların açılması böyük əhəmiyyət kəsb edir: “Xüsusi ilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu və digər ehtiyat mənbələri hesabına pandemiya ilə mübarizənin və iqtisadiyyata mənfi təsirlərin azaldılması tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi, bir sıra zəruri tibbi ləvazimatların və avadanlıqların ölkəyə gətirilməsi, dövlət və özəl tibb müəssisələrində çalışan tibb işçilərinə, əlavə müavinətlərin öde-

nilməsi, dezinfeksiya işlərinin genişləndirilməsi pandemiya ilə mübarizə sahəsində əhəmiyyət kəsb edən xüsusi məsələlərdəndir.

Bütün bunlarla yanaşı Azərbaycanın ölkə daxilində COVID-19 pandemiyası ilə apardığı qətiyyətli mübarizə ilə yanaşı Qoşulmama Hərəkatı kimi dünyada ikinci böyük beynəlxalq təşkilatın rəhbəri kimi qlobal çərçivədə bu sahədə görülən işlərə də biganə yanaşa bilməz.

Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2021-ci il sentyabrın 23-də BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyasının illik ümumi müzakirələrində videomüraciət formatında çıxışı zamanı dünyada mövcud olan “peyvənd millətçiliyi”ni qınaması və əsil lider mövqeyi sərgiləməsinə xüsusi vurğulamaq lazımdır.

Məhz bu çıxışın və irəli sürülmüş bütün dünyanın maraqlarına cavab verə biləcək təkliflərin nəticəsi olaraq “COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bərabər, məqbul qiymətə, vaxtında və universal əlçatanlığın təmin edilməsi” adlı qətnamə layihəsinin BMT-yə üzv 126

dövlət həmmüəllif qismində qoşulması və qəbulu Azərbaycanın lider dövlət kimi təzahürünün göstəricisi sayıla bilər.

Qətnamədə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında COVID-19 əleyhinə peyvəndlərin bölgüsündə mövcud olan bərabərsizlikdən ciddi narahatlıq ifadə edilir və bunun BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrasına əngəl törədən başlıca faktorlardan biri olduğu xüsusi olaraq vurğulanır. Eyni zamanda, bu qətnamədə COVID-19-a qarşı mübarizədə çoxtərəfliliyin, eləcə də beynəlxalq həmrəylik və əməkdaşlığın əhəmiyyəti xüsusi olaraq göstərilir.

Təsədüfü deyildir ki, 2020-ci ildən başlayaraq Azərbaycan dünyanı cənginə alan koronavirus pandemiyası ilə mübarizə çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatına rəhbərlik edən dövlət kimi dünya birliyinə həmrəylik əlaməti olaraq, pandemiya ilə mübarizəni dəstəkləmək məqsədilə birbaşa və ya Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı vasitəsilə 80-ə qədər ölkəyə maliyyə və humanitar yardım etmişdir. Bununla yanaşı, 5 ölkəyə peyvənd ianəsi edilib və bu iş davam etdirilməkdədir. Hazırda ölkəmiz tərəfindən Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 14 ölkəyə təqribən bir milyon doza peyvəndin ianə edilməsi prosesi davam edir.

Dünyada yaranmış yeni reallıqlara hər zaman çevik, reaksiya verən Azərbaycan global miqyasda da koronavirusa qarşı həmrəyliyin və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verərək geniş fəaliyyət planı qəbul etmişdir. Bu baxımdan İlham Əliyevin gördüyü qabaqçılıq tədbirlər sayəsində bu gün koronavirusa qarşı ən effektiv mübarizə aparən ölkələrin siyahılmasında Azərbaycanın adı birincilər cərgəsində gəlməsi heç də təəccüblü deyildir”.

Abutel İlhamqızı

Uşaqlar neçə yaşında məktəbə getməlidir?

“Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində icbari təhsil 6 yaşdan nəzərdə tutulur. Bildiyimiz kimi Təhsil Nazirliyi çox yaxşı layihəyə imza atıb”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Şuranın üzvü, fəlsəfə doktoru İlqar Orucov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu da 5 yaşından olan uşaqların məktəbəhazırlıq qrupları layihəsidir: “Birinci sinifə fiziki və əqli cəhətdən inkişaf etmiş və 6 yaş əvvəl dekabrın sonuna qədər tamam olan uşaqlar qəbul olur. Məktəbdə uşaqların birinci sinifə qəbul yaşı 6 yaşıdır. Bəzən müstəsna hallar da olur. Bu uşaqda fitri istedadın, yaşıdan qabaq əqli inkişafın, fiziki vəziyyətin yerində olması təqdirdə xüsusi komissiyanın yoxlaması ilə 5 yaşında qəbul edilə bilər. Təhsil Nazirliyinin çox gözəl unikal layihəsi oldu. Bu da məktəbəqədər hazırlıq kurslarının yaranması idi.

Məktəbəqədər hazırlıq kurslarında uşaqları məktəbə adaptasiya etmək təmin edilir, ilkin biliklər və s. aşılır. Bununla da uşaqlar xüsusi psixoloji baryeri aşmış olurlar. Məktəbəqədər hazırlıq kurslarına uşaqların 5 yaşında qəbul edilməsi çox normaldır. Uşaqların kurslara 4 yaşında qəbulu ilə də bağlı Təhsil Nazirliyində fikirlər səslənir. Düşünürəm ki, uşaq bağçaları da məktəbəqədər hazırlıq kursları kimi uşaqların təhsilində ciddi rol oynayır. 6 yaşında olan uşaqların məktəbə gətməsi xüsusi mütəxəssislər tərəfindən verilmiş qərardır. Bəzən uşaqlarda fitri istedadı nəzərə alaraq sinifdən sinifə ötürülməsi halları da olur. 14-15 yaşında uşaqların artıq məktəbi bitirməsi ilə də rastlaşırıq”.

Arzu Qurbanzadə

ABŞ kəşfiyyatı: Rusiya Ukraynaya qarşı lokal savaştan total müharibəyə keçir

Danışqların növbəti raundu baş tutsa belə, onun nəticəsizliyi bəri başdan məlumdur

ABŞ kəşfiyyatı Rusiyanın Ukraynaya hərbi müdaxiləsinin ikinci dalğası barədə məlumatlara malik olduğunu bəyan edib. Bu haqda Ağ ev administrasiyasının nümayəndələri danışmışlar. Söhbət isə, əsasən, müəyyən ordu birləşmələri tərəfindən Ukrayna müqavimətinin qırılmasından gedir. Bir həftəyə yaxındır davam edən hərbi

əməliyyatlar göstərir ki, Putin lokal zərbələrdən total müharibəyə keçmək qərarına gəlib. Kütləvi zərbələr Kiyev və Xarkov olmaqla bütün şəhərlərə endirilir və həmin istiqamətlərə doğru yeni güclər hərəkətə keçirlər.

Tərəflər irəli sürülən tələb və şərtləri rədd edirlər

Bundan əvvəl isə Belarusda keçirilən ilk danışıqlar nəticəsiz qaldı. Belə ki, Rusiya Ukrayna qarşısında qəbul ediləməz tələblər irəli

sürdü - Kırımın və tanınmayan "respublikaların" tanınmasını istədi, həmçinin ölkənin denasifikasiyası məsələsini qaldırdı, eləcə də Ukraynanın bloklardan kənar statusa malik olacağı ilə bağlı rəsmi bəyanat səsləndirməsini istədi.

Ukrayna tərəfi isə Rusiya ordu hissələrinin ölkə ərazisini, o cümlədən, Kırım, Donetsk və Luqansk vilayətlərini tərk etməsi tələbini irəli sürdü. Ölkənin xarici işlər naziri Dmitri Kütəba isə "Biz danışıqcağıq və həll yollarını axtaracağıq.

"Nar" "Gələcəyini Qur!" Layihəsinə dəstəyini davam etdirir

"Nar"ın da dəstək olduğu "Gələcəyini Qur!" Gəncliyə Dəstək Layihəsinin TED konfransı formatında növbəti görüşü baş tutub. "Yaradıcı düşüncə" mövzusunda həsr olunmuş konfransda məruzəçilər layihənin 6 dəyərlərindən biri olan yaradıcılıq və tənqidi düşüncə haqqında fikirlərini bölüşüblər. Tədbirin spikerləri yaradıcı yanaşma, kreativ və tənqidi düşüncə, innovasiya və təşəbbüskarlığa dair gənclərə təqdimatlar verib öz təcrübələrini bölüşüblər. Qeyd edək ki, layihənin iştirakçıları Bakının müxtəlif rayonlarında yerləşən orta məktəblərdə 11-ci sinifdə təhsil alan 85 şagirdidir.

Qeyd edək ki, "Gələcəyini Qur!" Gəncliyə Dəstək Layihəsi yüksək bilik və bacarığa malik olan 11-ci sinif şagirdlərini müəyyən edərək, onlar üçün bir il ərzində universitetə hazırlıq, psixoloji dəstək və şəxsi inkişafa yönəlmiş müxtəlif təlim, səfər və tədbirlər təşkil edir.

Layihə çərçivəsində "Nar" Qarabağ müharibəsi veteranları və hərbi ailələrindən olan 10 məktəblinin universitet hazırlığı xərclərinin ödənilməsinə öz üzərinə götürüb. Məqsəd gənclər üçün təhsil imkanlarını daha da əlçatan edərək onların uğurlu gələcəyinə töhfə verməkdir.

"Nar"ın digər sosial layihələri və KSM strategiyası haqqında ətraflı məlumatı nar.az səhifəsindən əldə etmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 91%-ni əhatə edir və 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Lakin Rusiyanın ultimatum və tələblərini icra etməyəcəyik", bəyanatını verdi.

Zelenski: "Əvvəlcə tam atəşkəs əldə olunmalıdır ki, danışıqlar masasına oturulsun"

Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski isə növbəti videomüraciətində bəyan etdi ki, növbəti danışıqlara keçid etmək üçün Rusiya Ukrayna şəhərlərini bombalamağa son verməlidir. "Əvvəlcə tam atəşkəs əldə olunmalıdır ki, danışıqlar masasına oturulsun", deyərək vurğulayıb. Ukrayna prezidentinin sözlərinə görə, əgər onun ölkəsinin Avropadan olan partnyorları Ukraynanın NATO-da olmasını istəmərlərsə, bu zaman təhlükəsizlik

zəmanəti verilməlidir.

Qeyd edək ki, son iki gündə Ukraynanın paytaxtı Kiyev daxil olmaqla şəhərlərin kütləvi şəkildə raket və artilleriya, həmçinin qrad zərbələrinə məruz qoyulması növbəti danışıqlar prosesinə əngəllər yaradır. Daha dəqiq desək, Zelenskinin yuxarıda qeyd edilən bəyanatı da belə deməyə kifayət qədər zəmin yaradır. Hətta danışıqlar baş tutarsa, yaxud vasitəçilər, ortaqlar yolu ilə hər hansı məsələ müzakirə olunarsa belə, tərəflər arasında şərtlər və tələblərin yerinə yetirilməsi mümkünsüzlüyü göz önündədir. Bu amil isə Rusiyanın Ukraynaya hərbi müdaxiləsinin davam edəcəyi proqnozlarını aktuallaşdırır.

Rövşən RƏSULOY

Zərərli qidalar günümüzün ən mühüm sağlamlıq problemlərindən biridir. Bir çox işlənmiş və əlavə tərkibli qidalar, xüsusilə fast food qidaları bu qrupa daxildir. Son araşdırmalar göstərib ki, zərərli qidalar ən az siqaret qədər ölümcüldür. Sağlam qidalanma yaratmaq üçün bir çox xəstəliklərin, xüsusilə diabet və piylənmənin inkişafına səbəb olan zərərli qidaları tanımaq lazımdır. 1970-ci illərdən bəri təbii pəhriz intensiv urbanizasiya və sənaye qida istehsalı ilə addım-addım işlənmiş süni qidaya çevrildi.

Zərərli içkilərin bilinməyən tərəfləri

yağ turşusu baxımından ən zərərli içkilərdən biri də milkshakedir. Mütəxəssislər xəbərdarlıq edir ki, tərkibində şokoladlı dondurma olan süd kokteylləri qaraciyərin düşmənidir. Tərkibində konservantlar ola bilən bu içkilər piylənməyə səbəb olan qidalar kateqoriyasında hesab edilir.

Meyvə kokteyli: Bu məhsulların çoxunda az miqdarda real şirə var. Onların əsas maddələri su və yüksək fruktoza qarğıdalı siropudur. Bu içkilər bir çox sərinləşdirici içkilərə bənzəyir, kalori və şəkərlə zəngindir, lakin qida dəyəri baxımından zəifdir. Araşdırmalar göstərir ki, şəkərli meyvə içkiləri uşaqlarda piylənmə ilə bağlı sağlamlıq problemlərinə səbəb olur. Mütəxəssislər bu cür içkiləri azaltmağı məsləhət görürlər.

Qazlı içkilər: Mütəxəssislərin illərdi etdiyi xəbərdarlıqlara baxmayaraq, su kimi ən çox istehlak edilən içkilərdir. Yeni bir araşdırmaya görə, gündəlik qazlı içkilər uzun müddətdə alkoqol qədər qaraciyərə zərər verir.

Spirtili içkilər: Müntəzəm olaraq qəbul edilən spirt həm qaraciyər xəstəliklərinə, həm də ən əsası siroza səbəb olur. Uzun

xərçəngdən qoruyur. Bir araşdırmaya görə, gündə 225 qram nar suyu içmək prostat vəzi xərcənginin təkrarlanmasını azaldır.

Qaragilə suyu: Qaragilədəki maddələr beyninizi sağlam saxlaya bilər. Kiçik bir araşdırmada tədqiqatçılar qaragilənin yetmiş yaşlarında olan yetkinlərin yaddaşına təsirini araşdırdılar. 12 həftə ərzində gündə 2,5 stəkan zoğal suyu içən

Dietoloq Ceyhunə Yusifova: "Qazlı, şəkərli içkilərin 60 dəqiqə ərzində bizə verdiyi zərər bunlardır:

1. İlk 10 dəqiqə: 10 çay qaşığı qədər şəkər dərhal qanınıza daxil olur. Normal gündəlik dozanın 100 qatına qədərdir. Ürəkbulanmasının olmamasının səbəbi tərkibindəki "fosfor turşusudur".
2. İlk 20 dəqiqə: Qan şəkəriniz həddindən

müddətli spirt istifadəsində qaraciyər uğursuz olur. Alkoqolun təsiri altında olan başqa bir orqan böyrəkdir. Alkoqol istehlakı böyrəklərin susuzlaşmasına və zaman keçdikcə spirt istehlakı davam edərsə, böyrəklərin ciddi zədələnməsinə səbəb olur. Alkoqolun sinir sistemine və beyinə verdiyi zərərdən öz payını alır. Alkoqolun zərərlərindən yaddaş itkisi və müxtəlif beyin xəstəlikləri də baş verir. Mədə və bağırsaqlarda qanaxma, təzyiq xəstəlikləri, ürəyin iş rejiminin pozulması da spirtin sağlamlığa zərərləri sırasında saya biləcəyimiz problemlərdir.

100 faiz şirə: Ən yaxşı seçim heç bir dadlandırıcı əlavə edilməmiş 100 faiz şirədir. Bunlar vitaminlər və xəstəliklərlə mübarizə aparan antioksidantlarla doludur. Problem ondadır ki, meyvə şirəsi təbii olaraq çoxlu şəkər və kalori ehtiva edir. Bir kasa təmiz alma şirəsi çox şəkər ehtiva edə bilər. Bu səbəbdən bir çox dietoloqlar gündə yalnız 1 stəkan şirə içməyi məsləhət görür.

Nar şirəsi: Nar şirəsi qidalandırıcı şirələr siyahısında birinci yerdədir. Şəkər və kalorilərlə zəngin olan nar şirəsi yüksək dozada antioksidantlara malikdir. Bu maddələr beyin funksiyalarınızı qoruyur və sizi

rin öyrənmə və yaddaş testlərində nəzərə çarpacaq yaxşılaşma müşahidə olunub. Odur ki, beyninizin sağlam işləməsinə istəyirsinizsə, qaragilə suyunu seçin.

Albalı suyu: Albalı şirəsi antiinflamatuar xüsusiyyətlərə malik olmaqla yanaşı, bol antioksidantlara malikdir. Bir araşdırmaya görə, məşqdən əvvəl və sonra albalı suyu içmək məşqdən qaynaqlanan əzələ ağrılarını azalda bilər.

Qırmızı üzüm suyu: Qırmızı üzümün tərkibində flavonoidlər və resveratrol adlı antioksidantlar var. Ona görə də qırmızı üzümün şirəsini içmək lazımdır. Çünki siz toxumları, qabığına birlikdə istehlak edirsiniz. Əgər toxumları çıxarıb meyvəni yəsəniz, toxumlarda gizlənmiş qidaları əldən verəcəksiniz.

Portağal suyu: Səhər yeməyinin əsas qidalarından biri olan portağal suyu C vitamini ilə zəngindir. İmmuniteti dəstəkləyən portağal çox vaxt sümükləri gücləndirən kalsium və D vitamini ilə zənginləşdirilir. Şəkərsiz portağal suyu albalı və ya üzüm şirəsindən daha az kaloriyə malikdir.

Uşaqlar və şirələr: Uşaqların çoxu suyu sevirlər. 6 yaşa qədər uşaqlar üçün gündə 115-170 qram meyvə şirəsi kafi olduğu bildirilir. 7-18 yaşlı uşaqlar üçün 225-340 qram şirə tövsiyə olunur.

SİA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq qida üzrə mütəxəssislərin və dietoloqların fikirlərini öyrənib:

dən artıq yüksəlir. Nəticədə mədəaltı vəzində artıq insulin ifraz olunur və artıq qan şəkəri qaraciyərdə piy şəklində yığılmağa başlayır.

3. 40 dəqiqə ərzində: Bütün kofein dövr edir. Qana daxil olur. Qan təzyiqi yüksəlir, qaraciyərdən daha çox şəkər əmələ gəlir və qana keçir və qan şəkəri yenidən yüksəlir.

4. 45 dəqiqə ərzində: Beyində dopamin istehsalı artır, xoşbəxtlik hissi başlayır (həroinin təsirinə bənzər təsir yaranır).

5. 60 dəqiqə ərzində: Ani aclıq hissi yaranır.

6. Yenə şirniyyatlara hücum edirsiniz.

7. Piylənmə xəstəliyi beləcə baş qaldırır.

Tərəvəz suyu: Pəhrizinizə güclü bitki əsaslı qidalar əlavə etməyin ən yaxşı yolu tərəvəz suyu içməkdir. Pomidor suyunun tərkibindəki likopen prostat xərçəngi riskini azaldır. Çuğundur suyu isə aclığınızı idarə edən liflə doludur. Tərəvəz şirəsində adi meyvə şirəsindən daha az şəkər və kalori var. Lakin tərəvəz suyunun tərkibindəki natriuma diqqət yetirin. Tərkibində natrium az olanları seçin.

"Milkshake": Kalori miqdarı və doymuş

Zərərli içkilərin bilinməyən tərəfləri

Əvvəli-Səh-12

Qazlı içkilər orqanizma üçün çox təhlükəlidir. Həm yüksək kofein var tərkibində, həm də çox turşuluğu yüksək olan bir içkidir və orqanizminin PH balansını pozur".

Sağlam qidalanma mütəxəssisi Mehşeti Hüseynova: "Süni qidalara xüsusilə uşaqlar üçün hazırlanan sər-

hər yeməkləri var ki, bunlara popcorn, kukruşlar, qarğıdalıdan hazırlanan yeməklər daxildir. Bunların insan orqanizminə zərərləri çoxdur. Daha çox da 25 yaşa qədər olan orqanizmə zərərlidir. Çünki orqanizmə lazım olan faydalı qida elementləri həmin süni qidaların tərkibində yoxdur. İnkişaf etməkdə olan orqanizmə həmin süni qidalar hərtərəfli zərərlərini göstərir. Buraya birinci olaraq qidalanma qaydalarının pozulması aiddir. Çünki onların tərkibində həddindən artıq rəngləndiricilər, dadlandırıcılar, qoruyucu maddələr və onların uzun müddət qalması üçün kimyəvi qatqı maddələri vurulur ki, bunları da uşaq yaşlarında qəbul etdikdə əqli inkişafdan geri qalmaya səbəb olur. Çünki kimyəvi maddələr birinci beyin hüceyrələrini zədələyir və onlara toksik təsirini göstərir. Bu zaman da uşaqlarda diqqət əskikli-

ni, yerli-yersiz hiperaktivlik, daimi özlərində yorğunluq, göz sağlamlığına zərər, depressiya halları olur. Həmçinin, süni qidalar orqanizmin maddələr mübadiləsini pozur. Bunlara içkilər də aiddir. Bu zaman da bağırsaqlarda problem yaşanır və immun sistemi zəifləyir. Bu da xəstəliklərə yolusma riskini artırır. Süni qidalar həm də hüceyrələrin funksiyasını zədələyir. Bunlar erkən qocalmağa səbəb olar. Həmin suni qidalar tamamilə həzm olunmur və nəticədə də qaraciyərlə böyrəklərə mənfi təsir göstərir. Hüceyrə funksiyasını pozduğu üçün ən çox xərcəng xəstəliyinə səbəb olur. Yaxşı olar ki, həmin suni qida və süni içkilərdən uzaq duruq. Təbii qidalarla qidalanaq. Rəf ömrü uzun olan qidalar çox zərərlidir və kimyəvi qatqı maddələri ilə zəngindir. İçkilərin yerinə su və yaxud da dadlandırmaq üçün meyvələr əlavə edə bilərik. Eyni zamanda, qışda da isti qaynanmış su ilə az şəkərli meyvələri suda dadlandırmaqla dadlandırmaq üçün meyvələr əlavə edə bilərik. Bunların ən faydalısı nənə limon

yi, yerli-yersiz hiperaktivlik, daimi özlərində yorğunluq, göz sağlamlığına zərər, depressiya halları olur.

Həmçinin, süni qidalar orqanizmin maddələr mübadiləsini pozur. Bunlara içkilər də aiddir. Bu zaman da bağırsaqlarda problem yaşanır və immun sistemi zəifləyir. Bu da xəstəliklərə yolusma riskini artırır.

Süni qidalar həm də hüceyrələrin funksiyasını zədələyir. Bunlar erkən qocalmağa səbəb olar. Həmin suni qidalar tamamilə həzm olunmur və nəticədə də qaraciyərlə böyrəklərə mənfi təsir göstərir. Hüceyrə funksiyasını pozduğu üçün ən çox xərcəng xəstəliyinə səbəb olur. Yaxşı olar ki, həmin suni qida və süni içkilərdən uzaq duruq. Təbii qidalarla qidalanaq. Rəf ömrü uzun olan qidalar çox zərərlidir və kimyəvi qatqı maddələri ilə zəngindir.

İçkilərin yerinə su və yaxud da dadlandırmaq üçün meyvələr əlavə edə bilərik. Eyni zamanda, qışda da isti qaynanmış su ilə az şəkərli meyvələri suda dadlandırmaqla dadlandırmaq üçün meyvələr əlavə edə bilərik. Bunların ən faydalısı nənə limon

isti su dəmləməsidir. Biraz soyuduqda da bal əlavə etsəniz yaxşı olar. Bu immun sistemini gücləndirir, qan dövranını yaxşılaşdırır".

Dietoloq Leyla Zülfüqarlı: "Biz, ən zərərli qida qrupunda yer alan qidaları saydıqda ilk növbədə "fast-food" və qazlı içkiləri qeyd edirik. Mən həmişə deyirəm ki, şirinçay yaxşı içki deyil. İndi siz düşünün ki qazlı şirin içkilər necə zərərlidir. Burada güclü yüksək şəkər var. Bu içkilərdə şirinçaydan qat-qat şəkər çoxdur.

İkinci zərər odur ki, qazlı içki olduğu üçün qazı verən maddə karbon oksididir. Bu da çox zərərlidir və orqanizmə heç bir faydası yoxdur. Şirin qazlı içkilərdə də bolca karbon oksidi var.

Üçüncüsü bu içkilərin mənşə-

yi məlum deyil. Bəziləri sitrus meyvə dadı versə də o meyvənin özü içəcəyiniz tərkibində olmur. Burada ancaq dadartıcılar və digər qatqı maddələri olur.

İnsanlar bu içkiləri ona görə davamlı olaraq içirlər ki, onların ağızlarında dağ resepturları aktivləşir. Nəticə etibarilə şirkətlərin biznes maraqları təmin olunur. Onlar üçün də insan sağlamlığı deyil, qazanc önəmlidir

Təbiət-

də bu

İçkilərə çox gözəl alternativlər var ki, buraya da təbii su və bitki çayları aiddir".

SİA araşdırma mövzusu ilə bağlı şəhər sakinlərinin fikirlərini də öyrənib.

Şəhər sakini Aliyə Qarayeva: "Süni qidalar insan orqanizminə mənfi təsir göstərir. Həmçinin bunlar mədə -bağırsaqlar sisteminə də çox pis təsir edir. Mümkün qədər bu qidalardan, içkilərdən uzaq durmaq lazımdır. Bu içkilər mədəni parçalayır və insan orqanizminə heç bir faydası yoxdur. Ona görə də təbii meyvə şirələri içmək ən düzgün seçimdir.

Ümumiyyətlə, orqanik qidalar orqanizmə faydalıdır, immuniteti gücləndirir. Mən təbii şirələri çox sevirəm. Çünki şirin qazlı içkilər mənə çox pis təsir edir".

Şəhər sakini Aytac Əliyeva: "Mən daha çox süni qidalar - içkilərdən "Sprite"yə üstünlük verirəm. Əlbəttə ki, süni qidalar orqanizmə çox ziyandır. Bir dönmə həddindən artıq "Ice tea" adlandırılan soyuq çaydan içdiyim üçün mədə qastritimi yaranmışdı və buna səbəb normadan çox qəbulum idi.

Mən düşünürəm ki, bu içkiləri mənfi təsiri olmayan başqa içkilər ilə əvəz etmək olar. Məsələn, "Sprite"ni - limonlu su ilə, "Fanta"ni portağal suyu ilə, "Ice tea"ni adi çaya limon və ya şaftalı dilimləri qatıb soyudaraq əldə edə bilərik".

Şəhər sakini Aysu Məmmədova: "Əslində, GMO-lu qidaları həyatımızın hər yerində hətta "təbii qidalar" adı altında da görə bilərik. Sözdə bu qidalar insanlığı aclıqdan qurtaracaq, global istiləşmənin qarşısını alacaq. Amma zərərlərindən ümumiyyətlə danışılmır. Bu gün süni etin istehsalı belə geniş müzakirə mövzusu- dur. Bu mövzunu dəstəkləyənlər isə ya heyvan sevrələr, ya da heyvanları məhv edən qurumların özüdür. Çox insan normal yanaşır, bəzisi ümumiyyətlə əhəmiyyət vermirdi. Çox az insanın buna diqqət etdiyini görürük.

Qaldı ki, mənfi tərəfləri bu sonsuzluqla yanaşı insanda bir sıra xroniki xəstəliklər yaradır. Hətta fərqi olmasa belə sinir sistemimizə təsir edir. Təbii qidalar tapmaq olduqca çətindir. Çünki bu gün özümüzü becərmək üçün aldığımız toxumun belə genləri dəyişdirilib. Mümkün olduqca uzaq durub, məcburi hallarda minimum istifadə edilməsi tərəfdarıyam. Xüsusən son dövrlər özümde mümkün olduqca uzaq qaçmağa çalışıram".

Şəhər sakini Fatma Abdulla: "Belə qidalardan istifadə edə bilmərəm. Dadlarını bəyəniyəm. Sözsüz, sağlamlığa ziyanları var. Ona görə də, həftədə bir neçə gün, fasilələrlə qəbul edə bilmərəm. Xüsusən də səhər və axşam saatlarında istifadə etməyə diqqət edə bilmərəm. Ən çox "Coca-Cola", "KFC" kimi markaların məhsullarını alıram".

Şəhər sakini Fatimə Əzizli: "Mən daha çox "Coca-cola" içməyə üstünlük verirəm. Dadını daha çox bəyəniyəm, susuzluğu yatırır, ləzzətli deyirəm çox sevirəm. Amma belə qazlı süni içkilər mədədə problemlər yaradır. Bu içkilərin əvəzinə təbii şirələr içməyə üstünlük verilməlidir. Sağlamlıq cəhətdən belə olmasını üstün tuturam".

Ayşən Vəli

Ermənistanda yenidən Azərbaycanca “meydan” oxuyurlar (!?)

Artak Zakaryan: “Qarabağ Ermənistanın, ya da Rusiyanın tərkibində müstəqil ola bilər, amma heç cür Azərbaycanın tərkibində ola bilməz”

44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində ağır məğlubiyyətə uğradıldıqdan sonra Azərbaycanın qarşısında diz çökən Ermənistan kapitulyasiya sənədinə imza atdı və məlum olduğu kimi, məğlub olduğunu rəsmi şəkildə təsdiq etdikdən sonra Azərbaycanın və Rusiyanın iştirakı ilə üçtərəfli bəyanata imza atdı. Bu, o deməkdir ki, Ermənistan üçtərəfli bəyanatda irəli sürülən bütün bəndlərə riayət etməklə növbəti proseslərdə sülh sazişinin imzalanmasına doğru gedəcək.

Lakin rəsmi bəyanatın imzalanması faktının üzərindən 1 il 4 aya yaxın müddət keçməsinə baxmayaraq, Ermənistan nəinki oradakı bəndlərin realizə olunmasına əməl etmir, əksinə, biz zaman-zaman İrəvanın Bakıya qarşı yenidən sərəm bəyanatları və fikirlər səsləndirdiyinin şahidlərinə çevrilir.

Ermənistanın Qarabağ ətrafındakı manipulyasiyaları, oyunbazlıqları istər-istəməz Azərbaycanın adekvat tədbirlər görməsi mümkünlüyünü daha da artırıb olur

Maraqlı məqam budur ki, müharibədən sonra Ermənistanın Müdafiə Nazirliyində, eləcə də Baş qərargahında baş verən qarşıdurmalar bu güc qurumunun ipdən asılı vəziyyətdə olduğunu isbat edir. Xüsusilə, Baş qərargah rəislərinin tez-tez dəyişdirilməsi, həmçinin, son təyinat qədər müdafiə nazirlərinin də bir-birlərini evəzləmələri Ermənistan ordusunun hansı “səviyyədə” olduğunu açıq-aydın göstərməkdədir. O cümlədən, ölkədəki ağır iqtisadi durum, xal-

qın Ermənistanı kütləvi şəkildə tərk etməsi halları da ölkənin dalana dirənmiş vəziyyətdə qaldığını isbatlayır.

Amma bu və bu kimi digər amillərə rəğmən, Ermənistanın hələ də Qarabağ ətrafındakı manipulyasiyaları, oyunbazlıqları istər-istəməz Azərbaycanın adekvat tədbirlər görməsi mümkünlüyünü daha da artırıb olur. Qarabağda qalmış separatçı-quldur rejimin hazırda da Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən idarə olunması, təlimatlandırılması, İrəvanın quldur rejimə və ya digər şəkildə maliyyə və s. dəstəklərini göstərməsi, Ermənistanın hökumət və dövlət adamlarının “artsax” ifadəsi altında Bakının əsəbləri ilə oynaması artıq bıçağın sümüyə dirənməsi reallığı tam çılpıqlığı ilə ortaya qoymuş olur.

Antiterror əməliyyatlarına zərurət yaranır - prezidentlər kifayət qədərdir!

Əbəs deyil ki, artıq Azərbaycan Ordusu separatçıların yaşadığı Əsgəran şəhərinin girişində qazılan istehkamlara, sığınclara, dağ nöqtələrinə cavab olaraq səsgücləndiricilər vasitəsi ilə xəbərdarlıqlarını çatdırır, separatçı-quldurlara xətləndirir ki, onlar Azər-

baycanın suveren ərazilərindədir və orada Azərbaycan qanunları tətbiq edilməlidir.

Daha dəqiq desək, rus sülhməramlıları kontingentinin müvəqqəti məsul olduğu ərazilərimizdə silahlı separatçılar tərəfindən qanunsuz hərəkətlərin qeydə alınması, edilən çoxsaylı (!!!) xəbərdarlıqlara rəğmən, bu xəbərdarlıqlara etinasızlıqların göstərilməsi onlara qarşı antiterror əməliyyatlarının başlanması tələblərini aktuallaşdırmaqdadır. Yəni bunun üçün prezidentlər kifayət qədərdir!

Amma digər məqamlar da var ki, məhz həmin məqamlara əsaslanmaqla yalnız Qarabağdakı separatçıların deyil, Ermənistanın hakimiyyət dairələrinin də birdəfəlik susdurulmaları üçün qəti addımların atılması zərurəti meydana çıxmış olur.

Güclü Ordumuz və həyata keçirilən qətiyyətli siyasət də həmin tələbin çox qısa müddətdə reallaşdırılmasına imkan verir

Ermənistanın, ya da Rusiya Federasiyasının tərkibində müstəqil olması tipli axmaq fikir, yaxud “ideya” Ermənistanın bütün siyasi çevrələri üçün gündəmə çevrilməliymiş (???)!!!

Gəlin, adıçəkilən sərəmin ağızından çıxan fikrə diqqət yetirək: “Artsax məsələsi üzrə mövqeyinin formalaşması çox vacibdir, bizdən bunu gözləyirlər. Ermənistanın siyasi həyatında proseslərin yoxluğu həm Ermənistanın, həm də “Artsaxın” ziyanına işləyir”.

Yeni fakt budur ki, erməni müdafiə nazirinin sabiq müavini açıq-aşkar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı çıxış edir, həmçinin Qarabağ mövzusunun Ermənistanın gündəmində qalmalı olduğunu bildirir. Bu isə isbat edir ki, İrəvanda bir sıra ünsürlər - istəyir hakimiyyətdə olsunlar, istəyirsə də müxalifətdə - onların heç biri hələ də ağıllanmayıblar və həmin ünsürlərə yenidən ağıl verməyin zamanı yetişib, bəlkə də gecikib!

O da sırr deyil ki, Ermənistanın həm müxalifətində, həm də iq-

Necə ki, zamanında Ermənistanın keçmiş müdafiə naziri Tonoyan “yeni müharibə, yeni ərazilər” iddiasını irəli sürdü və cavabını aldısa, bundan sonra digər erməni hərbi istəblişment təmsilçilərinin də səsləndirdikləri sərəm bəyanatlarına qarşı birdəfəlik (!!!) əməli tədbirlərin görülməsi vacibliyi yaranıb.

Beləliklə, növbəti dəfə İrəvanda “Qarabağ Ermənistanın, ya da Rusiyanın tərkibində müstəqil ola bilər, amma heç cür Azərbaycanın tərkibində ola bilməz” ifadəsi səsləndi və belə ifadələrlik dəfədir ki, gündəmə çıxarılmır. Növbəti fikri səsləndirən isə Ermənistanın müdafiə nazirinin keçmiş müavini Artak Zakaryan oldu. Onun sözlərinə görə, bu məsələ, yeni Qarabağın

tidarında Qarabağla bağlı işğalçılıq meyilləri qalmaqdadır. Əks halda, Ermənistanın hakimiyyət nümayəndələri açıq-aşkar Qarabağ maliyyə yardımlarının ayrılmasından tutmuş digər məsələlərlə bağlı separatçıları İrəvana dəvət edərək onlarla görüşlər keçirməzdilər. Bütün bunlar isə artıq məsələnin birdəfəlik həlli tələbini ortaya çıxarır - bu tələb Xankəndi də daxil olmaqla yerdə qalan ərazilərimizin də rəsmi şəkildə Azərbaycan dövlətinin yurisdiksiyası altına keçməsi tələbidir. Güclü Ordumuz və həyata keçirilən qətiyyətli siyasət də həmin tələbin çox qısa müddətdə reallaşdırılmasına imkan verir. Elə isə bəs nəyi gözləyirik?

Rövşən RƏSULOVA

Ay alan, insan satıram...

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Normal insan cəmiyyətinin və ailə institutunun dayaqlarına, dolayısı ilə genefonda ağır zərbə vuran fahişəliyin artması insan alveri predmeti kimi ictimai təhlükə kəsb edir. Ölkədən asılı olaraq, fahişəlik ya leqaldır (əksər qərb ölkələrində və s.) ya da qanunla cəzalandırılır (bəzi ərəb ölkələrində hətta ölüm cəzası ilə).

Elçin Bayramlı

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

daha da aktuallaşb.

Hazırda fahişəliyin yayılması ABŞ, Rusiya və Avropa ölkələrində daha çox müşahidə olunur. Lakin bir sıra islam ölkələrində fahişəliyin dini qaydalara uyğun leqallaşdırılması mövcuddur. Belə ölkələrdə siğə adı ilə müvəqqəti (hətta bir neçə saatlıq) evliliklərə icazə verilməsi də fahişəliyin nəzarət alınması cəhdlərindən başqa bir şey deyil.

Bəzi ərəb ölkələrində geniş tətbiq edilən "mutaa" müvəqqəti nikahdır, burda tərəflərin heç bir məsuliyyəti yoxdur, siğə üçün molla da lazım deyil. Müqavilə çox sadədir: qadın deyir ki, "mən filan müddətə, filan mükafata sənə ərə gedirəm", kişi cavab verir ki, "mən qəbul edirəm". Siğənin müddəti danışıqdan asılıdır, 1 saat da ola bilər, 1 il də.

Fahişəlik, dolayısı ilə insan alveri mövzusu Azərbaycan üçün də ciddi problem kimi qalır. Hesablamalara görə, hər il Azərbaycandan təkcə Türkiyəyə əxlaqsızlıq məqsədilə 2000-dən çox qadın aparılır. Ərəb ölkələrinə də böyük qadın trafiği var.

Qadınların demək olar ki, yarıdan çoxu işləmək və işlə təmin ediləcəyi barədə vədlərə inanaraq könüllü gedirlər. Ora çatandan sonra isə şəxsiyyət sənədləri əllərindən alınır və məcburən fahişəlik etdirilir.

Ölkənin daxilində də, qadın alveri halları artır. Bunu adi gözlə də müşahidə etmək mümkündür. Bakıda küçə fahişəliyi ilə məşğul olanların çoxu kimlərsə tərəfindən istismar olunur.

Bizi qızlar və qadınlar peşəkar fahişələrin və ya insan alveri ilə məşğul olan insanların təsir dairəsinə düşür. Nəticədə, onlar məcburi fahişəliklə məşğul olur.

Fahişəliyə səbəb yaradan əsas məqamlar sosial problemlər hesab olunur. Adətən, bu problemin kökündə işsizlik, maaşların az olması, erkən nigah, ailə zorakılığı, boşanmalar durur. Bəzi "qız tələb olunur" başlıqlı elan verənlərin də əsas məqsədi budur. Aylıq 300-500 manat maaşa daimi fahişə saxlamaq daha ucuz başa gəlir. İşsiz və yoxsul qızlar buna razı olmağa məcbur olurlar.

Problem təkcə sosial problem motivli deyil. Cəmiyyətdə mənəvi dəyərlərin sürətlə dəyişməsinə, başqa sözlə azad cinsi münasibətlərə, həyat yoldaşına xəyanətə baxışın yumşalmasına da buraya əlavə et-

Bir sıra ölkələrdə isə fahişəlik leqal olaraq ciddi surətdə qaydaya salınır, məsələn İsveçdə. Türkiyədə küçə fahişəliyi leqaldır, lakin dövlət fahişəxanaları leqaldır. İranda isə, fahişəliklə məşğul olan qadını daşlanma və ölüm cəzası gözlə-

yir. Fahişəliyə ziddiyyətli münasibətlərin əsas səbəbləri arasında qanunsuz insan traffiki, köləlik və cinsi yolla keçən xəstəliklərdir. Son vaxtlar hər 3 istiqamətdə də problemlər kəskinləşdiyindən problem

"Bu dəfə Rusiya Baş Qərargah rəisi öz planlarında yanıldı"

"Rusiyanın Ukrayna ərazilərinə bir neçə istiqamətdən hücum etməsi ilə başlayan hərbi təcavüz faktı təbii ki, getdikcə əməliyyatlar zonasını genişləndirilməsinə gətirib çıxara bilər. Nəzərə alsaq ki, Rusiya tərəfindən bu əməliyyatları 2014-cü ildə Kırımda və ya Luqanskda olduğu kimi ən qısa müddətdə Ukraynanın minimal müqaviməti ilə başa çatdırılacağı planlaşdırılmışdı". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında hərbi ekspert Ədalət Verdiyev söyləyib.

Onun sözlərinə görə, bu dəfə Rusiya Baş Qərargah rəisi öz planlarında yanıldı: "Ukrayna xalqının bir orduya çevrilə biləcəyini nəzərə almadı. Nəticə etibarilə bu gün Rusiya həm hərbi baxımdan, həm də iqtisadi baxımdan çox böyük itkilərə məruz qalır. Lakin bu, o demək deyil ki, Rusiya ordusu hücumlarını dayandıracaq, yəni Ukraynaya hücumlar davam edir. Yeni ərazilərin işğal olunması və Rusiya qoşunlarının Avropa İttifaqının və ya NATO-nun sərhədlərinə yaxınlaşması Rusiyanın durdurulması üçün Qərb dövlətləri tərəfindən daha adekvat addımların atılmasını gözləməyə əsas verir. Digər tərəfdən isə Belarusun da öz ərazisindən və qoşunlarından Rusiyanı dəstəkləmək üçün icazə verməsi və bu qoşunların Kiyeve istiqamətində hücumlara şərait yaratması, artıq iki KTMT üzvünün bir NATO müttəfiqinə qarşı əməliyyatları kimi dəyərləndirilir. NATO belə olan halda hansısa adekvat cavab reaksiyaları verə bilər. Hazırda Ukrayna sərhədlərinə NATO qoşunları daşınsa da, realıqda onlar əməliyyatlarda iştirak etmirlər. Hərbi əməliyyatlara dolayı yolla silah sursat çatdırmaqla yalnız dəstək verirlər. İstənilən halda əməliyyatların coğrafiyasının genişlənməyə ehtimalı böyükdür. Rusiyanın nüvə silahlarının da xüsusi döyüş növbəçilik rejiminə keçirilməsinə dair göstərişi də bu faktın doğruluq payını daha da artırır".

Gülyana

mək olar. Burda televiziyaaların böyük və əvəzənilməz rolu var.

Aparılan tədqiqatlara görə, fahişəliklə məşğul olan qadınların 80 faizdən çoxunu əks cins nümayəndələri tərəfindən "evlənəcəyik" yalanı ilə aldadılaraq bakirəliyi əlindən alınmışlar təşkil edir. Bir səhv bir insanın həyatının məhv olmasına səbəb olur.

Yeniyyətə yaşda həyat təcrübəsi olmayan sadələvh qızların aldadılması onların həyatının qalan hissəsini pritonlarda keçirməyə gətirib çıxarır. Qız uşaqları üzərində valideyn nəzarətinin zəif olması, məcburi və ya təsadüfi evliliklər, zorlamalar fahişələrin sayının artmasına səbəb olur. Ən təəssüf edici hal odur ki fahişəliyə başlama yaşı getdikcə azalır.

Ölkəmizdə qeyri-leqal fəaliyyət göstərən pritonların sayı-hesabı bilinmir. Bunların çoxu restoran, kafe, otel adı ilə fəaliyyət göstərir. Bu da insan alverinin inkişafına şərait yaradan faktorlardandır. Buna qarşı həm dövlət, həm cəmiyyət, həm media səviyyəsində mübarizə aparılmalıdır.

Hüquqi və Demokratik İslahatlar Mərkəzinin həyata keçirdiyi "İnsan alverinə qarşı mübarizədə vətəndaş həmrəyliyinin artırılması" layihəsi çərçivəsində təşkil olunmuş dəyirmi masada bu problem ətrafı müzakirə olundu və problemlə bağlı maarifləndirmənin artırılmasının vacibliyi qeyd olundu. Bəli, maarifləndirmə vacibdir. Bu kimi məsələləri təkcə inzibati qaydada tənzimləmək olmur.

Xaricdə təhsil alan 62 nəfərin diplomu tanınmadı

Fevral ayı üzrə xaricdə təhsil alanların diplomlarının tanınması ilə bağlı 268 müraciətinin 206-sı barədə müsbət qərar verilərək müvafiq şəhadətnamələr təqdim edilib, 62 nəfərin müraciəti isə mənfə qərarla yekunlaşıb.

Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, tədris dili üzrə bilik səviyyəsinin qənaətbəxş olmaması səbəbi ilə 28, tədris yükünü mənimsəmək üçün təhsil aldığı ölkənin ərazisində kifayət qədər olmaması səbəbi ilə 16, təhsil ölkəsində tələb olunan minimal müddətin

ödənilməməsi, həm də tədris dilinin qənaətbəxş olmaması səbəbi ilə 10, digər səbəblər üzrə 8 nəfərin müraciəti mənfə qərarla yekunlaşıb.

Ölkələr üzrə müraciətlərin sayına nəzər saldıqda Rusiya Federasiyasından 87, Ukraynadan 70, Türkiyə Respublikasından 57, Gürcüstandan 16, Amerika Birləşmiş Ştatları 5, digər ölkələrdən isə 33 müraciətin olduğu müşahidə olunur.

Ən çox müraciət olunan ixtisaslara gəlincə, hüquqşünaslıq üzrə 37, iqtisadiyyat üzrə 27, tibb üzrə 20, menecment üzrə 14, beynəlxalq münasibətlər üzrə 10 nəfər müraciətçi qeydə alınıb. Bildirilib ki, sənədlərə ortalama baxılma müddəti 18 gün təşkil edib.

İtaliyada yeni evlənənlərə 2 min avro veriləcək

İtaliya rəsmiləri paytaxt Romanın da yerləşdiyi Latsio regionunda evlənən cütlüklərə 2 min avro veriləcəyini açıqlayıblar.

Belə ki, "Latsio aşığı" adlı layihə koronavirus pandemiyasının mənfə təsir göstərdiyi toy sənayesini canlandırmaq məqsədi daşıyır. Layihə paytaxt Roma ilə yanaşı, Tivoli, Latina, Viterbo və Pomezia kimi məşhur şəhərlər də daxil olmaqla ümumilikdə 13 şəhəri əhatə

edir. Sözügedən yardımdan əcnəbilərin də yararlanılabilsinlər. Layihə üçün ümumilikdə 10 milyon avro ayrılıb. Bildirilib ki, maliyyə dəstəyindən yararlanmaq üçün 2023-cü ilin yanvar ayının sonuna qədər müraciət etmək olar.

Dəniz havasının ŞƏFAVERİCİ GÜCÜ

Dəniz suyu və dəniz havası əsl təbii şəfa mənbələridir. Bir çox xəstəliklərin və pozulmaların müalicəsi və profilaktikasında məhz dəniz suyu və havası istifadə olunur. Dəniz havası faydalı minerallarla olduqca zəngindir, onun tərkibində oksigen və ozon çoxdur, mikroblar, toz və s. ziyanlı maddələr isə yox səviyyəsindədir. Fırtına zamanı dəniz havası xüsusilə faydalıdır.

Dəniz havası tənəffüs sistemi xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara xüsusilə faydalıdır. Dəniz havası nəfəs yollarını təmizləyir və yumşaldır. Həmçinin dəniz havası sinir sistemi xəstəliklərindən, xroniki stress və depressiyadan əziyyət çəkən insanlara faydalıdır. Dəniz havası bromla zəngindir. Bu maddə sinir sistemini sakitləşdirir.

Yodla zəngin olan dəniz havası zob xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara müalicəvi təsir edir. Dəniz havası maddələr mübadiləsi proseslərinə müsbət təsir edir, qan dövranını yaxşılaşdırır, bütün orqan və sistemləri oksigenlə zənginləşdirir.

Dəniz havası immun sistemini möhkəmləndirir, allergiyalarla mübarizə edir. Dəniz havası ürək xəstəlikləri və yuxarı tənəffüs əziyyət çəkən insanlara müalicəvi təsir göstərir. Dəniz havasında olan faydalı maddələr dərinin gözəlliyini və cavanlığını qoruyur.

Gündəlik həyatda əsasən mətbəxdə yemək bişirərkən duzdan çox istifadə edilir. Duz tərkibində ən çox natrium olan qida növüdür, eyni zamanda kalsium, kalium, sink və mis elementləri ilə də zəngindir. Xörək bişirərkən ona dad qatmaq üçün mütləq duzdan istifadə edilir. Lakin ondan çox istifadə edilməsi də düzgün sayılmır.

Həkim-diyetoloq Esmira Qurbanova bildirdi ki, duzdan çox istifadə edilməsi orqanizmdə şişkinlik yaradır və insan özünü çox narahat hiss edir: "Kökəlməyə səbəb olmasa da, arıqlamağa mane olur. Bədəndə su saxlayır, toksinlərin xaric olmasına imkan vermir. Xüsusilə böyrək xəstələri minimal miqdarda duz qəbul etməlidirlər".

Duzun gündəlik istifadəsi 10-15 qram aralığında olmalıdır. Normadan artıq qəbul edilməsi sağlamlıq üçün zərərli. Bədəndə yığılan duz kristalları sidik kisəsi və böyrəklərdə çöküntü yaradır, müəyyən müddətdən sonra

Həkimdən açıqlama: Duzdan çox istifadə orqanizmdə şişkinlik yaradır

isə daşa çevrilir.

Duz gündəlik qəbul edilən qidaların tərkibində də var. Lakin onların zərəri elə də çox deyil, hətta normaya uyğun istifadə etdikdə faydasını da görmək olar. Belə ki, duz orqanizmdəki zərərli bakteriyaları azaldır. İmmu-

nitet sistemini gücləndirir. "Orqanizmin duza ehtiyacı var və onun qəbulu vacibdir. Lakin onu müəyyən miqdarda qəbul etmək lazımdır. Ondan elə istifadə etməyə çalışmaq lazımdır ki, yeməklər dadlı, orqanizm isə sağlam olsun", - deyər diyetoloq bildirib.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL

YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur

Tiraj: 4600